SZÉKESFEHÉRVÁRI
VASVÁRI PÁL GIMNÁZIUM
8000 Székesfehérvár, Prohászka Ottokár u. 71. és
8000 Székesfehérvár, Prohászka Ottokár u. 54.
OM azonosító: 037857
Telefon: 06 22 311 061
e-mail: vasvarigimn@gmail.com
vasvarigimn.iroda@gmail.com
honlap: www.vasvarigimn.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Készítette: Tamás Renáta
Iktatószám: 235-8/2026
Székesfehérvár, 2026.07.22.

Tartalom

1 BEVEZETÉS 5
1.1 Az iskola adatai 5
1.2 Az iskola rövid története, bemutatása 6
1.3 Küldetésnyilatkozat 7
2 NEVELÉSI PROGRAM 10
2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai 10
2.2 Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 12
2.3 Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok; egészségnevelési program 13
2.3.1 Hitvallás az egészségről 13
2.3.2 Állásfoglalás az egészségnevelésről 14
2.3.3 Az egészségnevelés helye és szerepe az iskolai nevelőmunkában 16
2.3.4 Egészségnevelés az iskolai működésben 19
2.3.5 Az egészségnevelésben résztvevők, segítő kapcsolatok 20
2.4 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 22
2.5 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 23
2.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai 24
2.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje 27
2.7.1 Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink 27
2.7.2 A habilitáció általános célja és fő területei 28
2.7.3 A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánkra vonatkozó eljárás rendje 29
2.7.4 Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek 29
2.7.5 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek, foglalkozások, szakkörök 30
2.7.6 Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése 30
2.7.7 Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek 31
2.8 Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok 31
2.9 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje 32
2.10 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái 34
2.11 Környezeti nevelési program 35
2.11.1 Környezeti nevelés a tanórákon 36

2.11.2 Környezeti nevelés tanórákon kívül ... 36
3 HELYI TANTERV ... 41
3.1 A helyi tanterv alapját képező rendeletek, dokumentumok ... 41
3.2 A tanulói jogviszony létesítése, megszűnése ... 41
3.3 Átvétel más iskolából ... 42
3.4 Külföldi tanulmányokról visszatérő diákok esete ... 43
3.5 Cserediákok helyzete ... 43
3.6 Vendégtanulói jogviszony ... 43
3.7 Az oktatás struktúrája ... 43
3.8 Tanulócsoportok szervezése ... 44
3.9 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórák, egyéb nem kötelező foglalkozások, szakkörök ... 45
3.10 A mindennapos testnevelés megvalósításának a módja ... 51
3.11 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei ... 51
3.12 Magasabb évfolyamra lépés feltételei ... 52
3.13 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy a gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja ... 52
3.13.1 Beszámoltatás és ismeretek számonkérése ... 52
3.13.2 Az értékelés formái ... 53
3.13.3 Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya ... 54
3.13.4 Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos határidő, dolgozatok megtekintése ... 55
3.13.5 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai ... 56
3.13.6 A magatartás és szorgalom minősítésének elve ... 57
3.14 E-jogsi (Kresz, EÜ vizsga) ... 59
3.15 Egyéni munkarend ... 60
3.16 Részleges igazgatói felmentés ... 60
3.17 A tanulmányok alatti vizsgák: osztályozó, különbözeti és javítóvizsgák részletes szabályai ... 61
3.17.1 Osztályozó vizsgák szabályzata ... 61
3.17.2 Az osztályozó vizsgák értékelése ... 63
3.17.3 Különbözeti vizsgák értékelése ... 73
3.17.4 Javítóvizsgák értékelése ... 74
3.18 A kétszintű érettségi vizsgára felkészítő foglalkozások és minősítésük ... 74

3.19 A középszintű érettségi vizsga témakörei 75
3.20 Előrehozott érettségi 91
3.21 A tanulók fizikai méréséhez szükséges módszerek 92
3.22 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók megismertetése a településen élő nemzetiségek kultúrájával 93
4 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE, FELÜLVIZSGÁLATA, MÓDOSÍTÁSA, NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA 94
5 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK 95

1 BEVEZETÉS

1.1 Az iskola adatai

Az iskola hivatalos elnevezése:

Székesfehérvári Vasvári Pál Gimnázium

A gimnázium címe, elérhetőségei:

8000 Székesfehérvár, Prohászka Ottokár u. 71. és
8000 Székesfehérvár Prohászka Ottokár u. 54.

telefon száma: 06 22 311 061
e-mail címe: vasvarigimn@gmail.com
vasvari@vasvarigimn.hu
honlapjának címe: www.vasvarigimn.hu

Az intézmény fenntartója és működtetője:

Székesfehérvári Tankerületi Központ
8000 Székesfehérvár Petőfi utca 5.
15835437-2-07

A középiskola jogelődjének alapítási éve: 1853.

Az intézmény besorolása:

Közoktatási feladatot ellátó intézmény.

Az intézmény működési köre:

Közép-dunántúli Régió

Az intézmény azonosító számai:

Az intézmény OM azonosító száma: 037857
Az intézmény telephelyének kódja: 001
Az intézmény tankerületi azonosító száma: FA3001

A gimnázium pecsétje:

Középen: Magyarország címere
Körirat: SZÉKESFEHÉRVÁRI VASVÁRI PÁL GIMNÁZIUM

Az iskola földrajzi működési területe:

Székesfehérvár Megyei Jogú Város közigazgatási területe és Dunántúli Régió

Az iskolai tanulócsoportok száma: 20

1.2 Az iskola rövid története, bemutatása

A Székesfehérvári Vasvári Pál Gimnázium története 1853-ig nyúlik vissza, s jogfolytonosan 1864 óta működik. Az iskola története sokrétű, mert sokszor változtatott képzési formát, alkalmazkodván az adott korhoz és a város igényeihez. Az intézmény kezdetben szerzetesnők által fenntartott elemi iskola volt, mely polgári leányiskolává bővült, majd ezek mellé 3 éves ipariskolát is létesítettek 1930-ban az iskola tanítónőképző-intézettel egészült ki.

1948-ban ezt az iskolát is államosították, az ’50-es években város akkori vezetése átalakította az iskola képzéseit: általános gimnáziumot indítottak, az első gimnáziumi osztály 1958-ban érettségizett. Az intézmény 1956-ban vette fel a Vasvári Pál nevet, és 1962-ben költözött a jelenlegi helyére, akkor indult el a szakközépiskolai képzés, ezzel vegyes profilú intézménnyé vált az iskola. A szakközépiskolai képzés többször változott, folyt itt mezőgazdasági elektromos-szerelő, magasépítő, épületvillamossági képzés is. Közben ének-zenei osztályok és pedagógiai osztályok is indultak, ezek az osztályok a tanítónőképzés hagyományait örökítették tovább. 1972-96 között folyt óvónőképzés is az iskolában. 1973-95 közt létezett a testnevelés tagozat. 1982-től nyelvi tagozatos (orosz, német, angol) képzést is lehetett választani.

1992 óta működik hatosztályos képzés, amely először csak angol, majd német tagozatos volt. Ezek mellett az iskolában humán tagozat is indult. Az iskola 1997-től már „csak” gimnázium volt. 2001-ben érettségizett az utolsó humán osztály, ettől kezdve az iskolában már csak hat- és négyosztályos gimnáziumi osztályok voltak, azaz a 2001-2002-es tanévre alakult ki az iskola jelenlegi struktúrája. 20 osztály van, ebből hatosztályos évfolyamonként kettő, összesen 12, négyosztályos évfolyamonként szintén kettő, összesen 8. Mindkét szerkezetben egy-egy angol, illetve német nyelvi irányultságú osztály működött. 2009-ben a négyosztályos képzésben megszűnt a német tagozat, helyette reál és természettudományos irányultságú osztály indult. Így jelenleg az A és D osztályok angol, a B osztály német nyelvi irányultságú, a C osztály fele matematika, másik fele biológia-kémia irányultságú.

Az intézmény az eredeti – 8000 Székesfehérvár, Prohászka u. 71. szám alatti - épületének felújítása miatt 2024 augusztusában új helyre költözött. A Tolnai utca 41-ben két tanévet töltött az intézmény, majd 2026 nyarán visszaköltözött az immár 2 iskolaépülettel rendelkező prohászkai komplexumba, mely a felújított régi épületből és az újonnan épült 8000 Székesfehérvár, Prohászka Ottokár u. 54. szám alatti iskolaépületből (tornaterem, könyvtár, tantermek) áll. Az iskola Székesfehérvár és a Közép-dunántúli Régió keresett intézménye. A diákjaink többsége székesfehérvári, sokan Fejér vármegye településeiről járnak be napi szinten, s van diákunk Somogy, Veszprém és Pest vármegyékből is.

1.3 Küldetésnyilatkozat

Oktatásunk célkitűzéseit, illetve szellemiségét iskolánk egyik nagy tapasztalatú tanára az alábbiak szerint fogalmazta meg: „Igaza volt Németh Lászlónak, amikor *A minőség forradalma* című tanulmányában megfogalmazta, hogy az ember képességeivel gyökerezik a világban." Felismerését nemigen lehet cáfolni, sőt nagyon is komolyan kell venni, éppen ezért az iskolának - ha korszerűnek akarja magát tartani - alapvető feladata, kötelessége növendékeinek minden pozitív tulajdonságát a lehető legharmonikusabb képességgé fejleszteni. Ugyanakkor számolnia kell azzal, hogy éppen ezen a ponton konfliktusba kerül a mai valósággal, a modern társadalommal, amelynek eszménye nem a sokoldalúan képzett ember, hanem a specialista. Kiválónak is azt a szakembert tartja, aki csupán egy dologhoz ért, és nincs vagy nemigen van igénye másra.

Ezt az eszményt, ezt a társadalmi igényt azonban az iskola - bár nem lehet más célja, mint az életre nevelés - nem szolgálhatja. Nem mondhat le a humanista embereszményről, és az oktatás, nevelés folyamatának minden pillanatában azt kell sugallnia – és ez is Németh László gondolata –, hogy nem az a kiváló, aki csak egy dologhoz ért, aki specialista, sőt csupán annak szabad egy dologgal foglalkoznia, aki kiváló, aki sokoldalú. Számos példával igazolhatnánk, hogy jó szakember, igazi specialista csak a sokoldalúan művelt emberből lehet.

Éppen ezért egy középiskolában, egy gimnáziumban még nincs és nem is lehet fontosabb vagy kevésbé fontos tantárgy. Mindegyik fontos, amellyel növendékeinek képességét fejlesztheti: a testnevelés, az ének-zene éppen úgy, mint a magyar, a történelem, a matematika, a fizika, kémia, biológia, számítástechnika vagy a modern nyelvek. Nem szabad elfelejteni, hogy a középiskola, a gimnázium még nem szakembereket képez, nem specialistákat nevel, hanem felkészíti a tanulót arra, hogy legjobb képességeit felismerve jó specialista, kiváló szakember legyen.

A műveltséganyag összetételét, korszerűségét és arányait persze mindig az éppen adott kor, társadalom igényei határozzák meg, de így sem szabad elfelejteni, hogy élet és iskola, iskola és társadalom sohasem lehet teljesen azonos egymással. Az életnek ugyanis az a természete, hogy örökké változik, újabb és újabb igényeket támaszt, újabb és újabb problémákat teremt: szóval, maga a káosz. Az iskola viszont nem lehet kaotikus, nem követheti, nem utánozhatja mindenben az örökké változó életet. Feladatát, az életre nevelést csak akkor láthatja el, ha korszerű ismereteket közvetítve stabil értékrendet is közvetít, amelyre támaszkodva a növendék, a majdani felnőtt biztosan tájékozódhat a kaotikus valóságban, a pillanatonként

változó életben. Ily módon az iskola mindig állandóbb, mindig konzervatívabb az életnél. Nem is lehet más, hiszen nem maga az élet, csupán mesterségesen megszerkesztett életmodell.

Különbsége, mássága azonban nem lehet valóságellenes, nem lehet öncélú, önmagáért való szervezet. Tudjuk, a legjobb módszer, a tananyag leggondosabb tálalása is múló erőfeszítés, ha a tanuló nem küzd meg érte, ha elsajátítása nem válik személyes érdekké. Ennek az érdeknek az állandósítása, igazolása viszont nemcsak a tanuló és a tanár dolga, hanem a társadalomé is. Minden ismeret, amit a pedagógus a tanítványaival közöl, széthullik, semmivé válik, ha a társadalmi követelményekkel ellenkezik.

A mi oktatási-nevelési programunk nem ilyen. Nem öncélú, nem kerget hamis illúziókat, és reményeink szerint alkalmas arra, hogy helyes megvalósítása esetén felkészítsük tanítványainkat az életre, a legjobbakat egyetemi, főiskolai tanulmányokra is. Mert kellenek a jó szakemberek, az igazi specialisták.

Testületünk szellemi kapacitása és iskolánk humanista nevelési hagyományai szintén reményt keltőek. Tanáraink jól ismerik feladatukat, helyesen töltik be szerepüket. Szinte senki sincs közöttük, aki önmagát tekintené abszolút mércének, aki saját képére és hasonlatosságára akarná formálni a tanítványokat. Mindenki azon fáradozik, azt tartja kötelességének, hogy a lehető legtöbb segítséget nyújtsa növendékeinek a képességek kifejlesztéséhez, és valódi önismeretre neveljen.

Ha így lesz, diákjaink nyugodtan idézhetik a latin szólást: Non scholae, sed vitae discimus, azaz nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk.

NEVELÉSI PROGRAM

2 NEVELÉSI PROGRAM

2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg. Kiemelten fontosnak az alábbi értékek elsajátítást, betartását tartjuk:

- Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása.
- Az ember testi és lelki egészsége, az egészséges és kulturált életmód, a testmozgás iránti igény.
- Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom), felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás), nyitottság az élményekre, tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
- Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, hűség önzetlenség, megértés, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Törekvés az előítéletmentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulásra való képesség kialakítására.
- A szülőföld megismerése, szeretete. A nemzeti kultúra ápolása, a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése.
- Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok ismerete és tisztelete. Érdeklődés társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységre, a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

A nevelési módszerek két nagy csoportja: A közvetlen módszerek, melyek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulókra; illetve a közvetett

módszerek, melyek alkalmazásával a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

- Szokások kialakítását szolgáló módszerek, eszközök:
  a.) Közvetlen módszerek:
    - követelés, szabályozás
    - gyakorlás, segítségadás, szokásformálás
    - ellenőrzés
    - értékelés
  b.) Közvetett módszerek:
    - a tanulói közösség tevékenységének megszervezése
    - közös (közelebbi és távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása
    - hagyományok kialakítása, ápolása

- Magatartást alakító módszerek:
  a.) Közvetlen módszerek:
    - ösztönző (amelyek elősegítik a helyes magatartás kialakulását): ígéret, helyeslés, elismerés, dicséret
    - kényszerítő (a követelés erősebb formái): felszólítás, parancs, büntetés
    - gátlást kiváltó (céljuk az, hogy megakadályozzák a nem kívánt viselkedést): felügyelet, ellenőrzés, tilalom
    - a nevelő személyes példamutatása
  b.) Közvetett módszerek:
    - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében
    - A tanulói közösség közvéleményének kialakítása

- Tudatosítás, meggyőződés kialakítása
  a.) Közvetlen módszerek:
    - magyarázat
    - beszélgetés
    - értékelés
    - a tanulók önálló elemző tevékenysége

b.) Közvetett módszerek:

- a tanulói közösség önkormányzatának megszervezése
- vita

A nevelési céljaink megvalósítását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjai eredményesen szerepelnek az érettségi, felvételi vizsgákon és megállják a helyüket az életben is.

2.2 Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széles körűen fejlessze. Az oktató és nevelő munka során kiemelt figyelmet fordítunk a 2020-as Nat által meghatározott kompetenciák fejlesztésére, melyek az alábbiak: 1. A tanulás kompetenciái; 2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi); 3. A digitális kompetenciák; 4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák; 5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák; 6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái; 7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. *Az értelmi nevelés*: fejleszteni kell az önálló ismeretszerzés módjait, lehetőségeit (rádió, tv, könyvtár, internet, írott sajtó), hatékony tanulási módszer kialakítását, az információáramlatban való tájékozódást. Nagy gondot kell fordítani a tanórákon a kreatív gondolkodásmód elsajátítására, a kifejezőképesség fejlesztésére. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását segíti a könyvtárhasználat elsajátítása. Könyvtárpedagógiai órákat az intézmény a személyi állománynak és a helyi adottságoknak megfelelően (korlátozottan) tud csak tartani.
2. *Az erkölcsi nevelés*: a tanulóknak fel kell tudniuk ismerni az alapvető magatartási és társadalmi normákat, ezeket el kell fogadniuk. A helyes értelemben vett alkalmazkodási készséget, képességet el kell sajátítaniuk, és alkalmazniuk is kell. Külön hangsúlyt kell fektetni a családi életre való felkészítésre.

   Az erkölcsi nevelés egyik fontos eszköze az etika/hit és erkölcstan oktatása. A törvényi előírásoknak megfelelően az iskola a 7-8. évfolyamon az etika/hit és erkölcstan oktatás keretében a tanulók számára választási lehetőség biztosított etika vagy hit és erkölcstan oktatás között. A bejegyzett egyházak hitoktatói tartják a hit és erkölcstant választó tanulók

számára a hittanoktatást az intézmény órarendjébe illesztett módon, melynek tárgyi feltételeit az intézmény biztosítja. Az etika/hit és erkölcstan értékelése az ötfokú osztályzási skálán történik.

3. *Az érzelmi, akarati nevelés*: meg kell tanítani a tanulókat mások és saját értékeinek felismerésére, megbecsülésére. Meg kell tanulniuk a stresszkezelést, a pozitív gondolkodásmódot: a reális önismeret, önértékelés, önbecsülés kialakításának módját, helyes döntések hozását.
4. *Az esztétikai nevelés*: fejleszteni és tudatosítani kell a tanulók ösztönös érzékenységét, igényességét, szépérzékét szűkebb és tágabb környezete (munkája, iskolája, otthona, a természet) iránt.
5. *Az egészséges életmódra nevelés*: fejleszteni kell a tanulói igényt a tiszta környezet, a testápolás, az egészséges életfeltételek iránt. Szorgalmazni kell a sportrendezvényeken, túrákon való részvételt. Külső előadók segítségét is igénybe kell venni az AIDS, drogok, dohányzás, alkoholizmus káros hatásainak megelőzése érdekében.
6. *Környezetvédelemre nevelés*: szakórákon, osztályfőnöki/közösségi nevelés órákon, osztálykirándulásokon és erdei iskolában valósul meg, továbbá az iskola területének, udvarának közös, felelős használata, az iskolai élettér megóvása által.
7. *Testi nevelés*: tudatos személyiségformáló tevékenység. Azokat a tervszerű ráhatásokat értjük rajta, amelyek a szervezet megóvása, gondozása, egészséges fejlődése, a testi képességek kibontakoztatása, valamint a mozgáskészség fejlesztése érdekében érik a szervezetet. A testi nevelés folyamat, amely a család és az iskola közös tevékenységében valósul meg. A család gondoskodik az egészséges fejlődéshez szükséges feltételekről, az iskola az egészséges fejlődéshez szükséges környezeti feltételek megteremtéséről.

Minden nevelési területnek szolgálnia kell a haza, a hazaszeretet, hazafiság fogalmának tisztázását, ezek átérzését és a cselekvő hozzáállást.

2.3 Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok; egészségnevelési program

2.3.1 Hitvallás az egészségről

Az élet és az egészség az ember alapvető értéke. A WHO szerint: „*az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, nemcsak a betegség és nyomorékság hiánya*.”

Az egészség állapot és folyamat, hiszen benne van az egyén készsége és képessége, személyes felelőssége, az életfeltételek, munkafeltételek társadalmi feltételrendszere. Az egészség egy életen át tartó aktív folyamat, hiszen mindenki naponta saját magának aktív

közreműködésével kell, hogy biztosítsa a környezet változásai között. A XXI. században is a mindennapi élet erőforrásának – nem életcélként – kell értelmezni az egészséget, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat és a testi képességet hangsúlyozza.

2.3.2 Állásfoglalás az egészségnevelésről

Az egészségnevelés olyan kommunikációs formák összessége, amely az egészséggel kapcsolatos tudást és készségeket bővíti az egyén (és a környezetében élők) egészségének előmozdítása érdekében. A szó tartalma az egészségre vonatkozik és ennek megtartására, megerősítésére, betegség esetén annak visszaszerzésére. Az iskola a nevelés módszereivel kívánja felkészíteni a diákokat (ill. a lakosság széles rétegeit) az egészségük megőrzésére.

Az egészségnevelés tartalma jórészt az orvostudomány különböző szakágazataiból származik át a nevelőmunkába. Mi csak az egészséges életmód alakításához szükséges ismereteket vesszük át: pl. a pedagógus feladata: a szabályok megismertetése, a célszerű magatartás kialakítása, míg az orvosé a diagnosztizálás, gyógyítás, gyógyszerelés.

Az egészségnevelés célja tehát: az egyén és a közösség egészségének megőrzése, erősítése, betegség esetén annak visszaszerzése, vagyis hogy mindenki a legegészségesebben éljen.

A XXI. század elején egy produktív, magabiztos társadalom kialakításának képe vezérel bennünket, mely társadalom kiemelt fontosságúnak tartja az alkotóképességet, az emberi méltóságot, testi, lelki és szociális jólétet. Ahhoz, hogy a tanulóknak egészségi állapota a célnak megfeleljen, egészségpolitikai stratégiára van szükség. A hiányos egészségkultúra, az egészségtelen életmód (mozgáshiány, mértéktelen alkoholfogyasztás, dohányzás, rossz táplálkozási szokások), a környezeti tényezők, a hiányos prevenciós tevékenységek kedvezőtlenül befolyásolják a mai ember egészségi állapotát. Ezért is szükséges, hogy az iskolák nevelési programjuk részeként egészségnevelési programot készítsenek. Ezt tesszük mi is. Célunk, hogy:

- tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait,
- tisztába legyenek az egészséges táplálkozás fontosságával
- tartsák szem előtt a testi higiénét, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatását.
- Képesek legyenek a problémákat, konfliktusokat megfelelően kezelni. Ismerjék a drog, az alkohol, a dohányzás egészségkárosító hatását.
- Állítsanak fel kötelező értékrendszert az egészség iránti elkötelezettségnek.
- Szocializációjuk során elérjék személyiség fejlettségük lehetséges felső határát.

Az életmód szabályozásában fontos szerepet játszanak a:

1) személyes motívumok

Minden emberi tevékenység a szükségletekből fakad, mely nagy impulzív erővel cselekvésre késztet.

a) önkiszolgálási motívumok:
   - biológiai szükségletek
   - mozgásszükséglet kielégítése
   - élményszükséglet,
   - hátrányos motívumok (káros szenvedélyek, függőségek) megelőzése

b) önvédelmi motívumok:
   - egészségvédő, identitásvédő motívumok,
   - az egészséges életmód,
   - konfliktushelyzetek kezelése

c) szuverenitás motívumai:
   - szabadságvágy: megfelelő elvárásrendszer kialakítása
   - önállósulási és öntevékenységi vágy: a serdülők konfliktusaira, problémáira való különös figyelem

d) önértékelési motívumok:
   - önbecsülés, önbizalom
   - teljesítményértékelés (realitás, a képességek figyelembe vétele)

2) személyes képességek:

Az egészséges és kulturált életmód megvalósításának feltétele az önkiszolgálási képességek megfelelő színvonalú fejlettsége:

- Testi képességek kifejlesztése és folyamatos karbantartása.
- Koordinációs képességek fejlesztése és karbantartása.
- Kézügyesség fejlesztése.
- Önellátási képesség fejlesztése, egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, háztartási munkák, rendszeretet.
- Befogadóképesség és önkifejezés képessége főleg a művészeti ág területén fejlesztendő, mely kiegészül a műértelmezés képességével, az improvizációs képességgel, a szövegalkotói képességgel.
- Önvédelmi képességek: önvédelmi fogások, balesetvédelem, közlekedési és háztartási balesetek megelőzése, elhárítása.

- Szuverenitás képességének fejlesztése.
- Önreflexív képesség: az önértékelés, az önmegismerés és az önfejlesztés képességének fejlesztését jelenti (pályaválasztás).

2.3.3 Az egészségnevelés helye és szerepe az iskolai nevelőmunkában

Az egészség fontosságát minden szakterület a saját eszközeivel érzékeltetheti, így az egészségnevelés nem lehet konkrét tananyag.

Egészségnevelési program színterei:

1.) *Iskolai programok*:

Tanórai foglalkozások, integrációk:

- Biológia pl.:
  - táplálkozás, élettan: az egyes szervek, szervrendszerek tárgyalásakor a droghatás funkciót gátló következményei, különösen kiemelve: az idegrendszer normális működését zavaró tényezőket, a drogokat, alkoholfogyasztást, dohányzást, gyógyszerabuzust, „kemény drogok" hatását.
  - keringési- és légzőrendszer: drogbevitel, droghatás, szipuzás veszélye, befecskendezéssel közvetlenül a vérkeringésbe juttatott drogok „szétterítése" a szervezetben.
  - emésztőrendszer: drogok és alkohol felszívódása.
- Kémia pl.:
  - tápanyagok összetétele
  - drogok lebontása, droghatás
  - detoxikálás
  - élettani kísérletek / alkohol fehérjeoldó képessége, vagy a dohányfüst, mint mérgező anyag
- Irodalom pl.:
  - egészséges életmódról fogalmazás, szövegértés
- Idegen nyelvek pl.:
  - egészséges életmódról szövegértés
  - szenvedélybetegségek (beszélgetés az adott témáról)
- Vizuális nevelés pl.:
  - emberi alakrajz (helyes testtartás)

- egészségről plakátkészítés

- Matematika pl.:
  - drogforgalomra, kiadási költségekre vonatkozó példák
- Testnevelés:
  - Az iskolai testnevelés célja a mozgásműveltség, mozgáskészség, mozgásos cselekvési biztonság, az általános fizikai teherbíró képesség magas szintre fejlesztése differenciált terheléssel teljesítmény-élettani paraméterek alapján.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Testnevelés:

Délutánonként veszünk részt a különböző versenyeken és bajnokságokon. Ezen versenyek (főleg) diákolimpiai versenyek. Általában iskolánk legjobb képességű diákjaiból összeállított csoportok versenyeznek. Elindulunk meghívásos, nevezési díjas, kuparendszerű versenyeken, futáspróbákon.

- Külsős előadók, szervezetek meghívása, előadások lebonyolítása közösségi nevelési órák vagy rendhagyó tanórák keretében pl.:

Rendőrség, mentőszolgálat, tűzoltóság, katasztrófavédelem, Alba Bástya Család- és Gyermekjóléti Központ, egyetemek, alapítványok, szervezetek stb szakemberei, előadói tartanak prevenciós foglalkozásokat, előadásokat.

2)Iskolán kívüli rendezvények:

- Innovatív módszerek: témanap javaslatok pl.:
  - „A dohányzás káros hatása” – rajzverseny
  - Vasváris Hétre: sportolókkal interjú készítése (sportteljesítmények és droghatások kapcsolatára, illetve a nemzetközi sportteljesítmények diszkvalifikációjára utalás, vélemény-nyilvánítás)
- Pl.: Alba Bástya Központ, Rév Ambulancia, Egészségblokk Alapítvány, Wichern Alapítvány rendezvényei, kezdeményezései pl.:
  - Szertelen Ifjúság prevenciós program (melyet a Székesfehérváron működő, függőségek megelőzésével és kezelésével foglalkozó szervezetek szakemberei tartottak/tartanak)

3) *Dohányzás, drogprevenció, alkohol*:

A dohányzás gyökerei sajnos már a 7. osztályra nyúlik vissza, így nem elég korán elkezdeni e preventív ismeretközlő, illetve személyiségfejlesztő tevékenységet, így iskolánkban

a 7-8. évfolyamosok számára az osztályfőnöki/közösségi nevelés órákon kívül is szervezhetünk programokat. Cél annak elérése, hogy a tanuló önkéntesen és tudatosan elkötelezze magát a dohányzásmentes életmódra.

A drogprevenciót a törvényi kereteket figyelembe véve szakemberek bevonásával végezzük. A prevenció során gondolnunk kell arra is, hogy a fiatalok megfelelően „ellenőrzött" körülmények között, kulturált szórakozás mellett, ne gondoljanak a drogra. Maguk keressék a motívumokat a drogmegelőző magatartásukhoz.

A megelőzés aktív tevékenység, hiszen az attitűd és a viselkedés között szoros az összefüggés: a tapasztalt attitűdből megjósolható a várható viselkedés. A fiatalok drogfogyasztási motívumai rávezetnek, hogy hol kell a prevenció során az attitűd ismereti és érzelmi összetevőit erősíteni. Sajnos, a drogok könnyen hozzáférhetőek. A szétesett családok, a szeretet-háló szétszakadása jó talajt jelenthet a kábítószer-fogyasztásba menekülés számára. A nagyobb megterhelés, stressz, rizikótényezők is akut helyzetet teremthetnek.

A 7-8. évfolyam alkohol- és drogprevenciós témakörei lehetnek:

- drog fogalma, hatása a szervezetre
- elfogadott és illegális drogok
- drogfogyasztás következményei
- állásfoglalás a 7-8. évfolyam alkohol fogyasztásáról
- személyes döntések: pl. szimulált helyzetek felállítása
- altatók, nyugtatók, serkentők szedése
- visszaélések (a „kezdők beetetése")
- „lágy drogok, kemény drogok", a szipuzók
- a drogfogyasztással kapcsolatos hiedelmek: pl. az alkohol nem drog - télen melegít, a szórakozáshoz elengedhetetlen.
- a függőség

A 9. évfolyamtól már szólni kell:

- a drogfogyasztás fizikai és viselkedésbeli hatásáról
- a családi életre gyakorolt károsító hatásról
- a felelősségről, döntéshozásról
- a drogokkal való visszaélésről
- a drogfogyasztás és szexuális teljesítőképesség kapcsolatáról

- a hazai droghelyzetről, a „veszélyes helyekről”
- a csoportos drogfogyasztásról
- az illegális drogok farmakológiai jellemzőiről, a szervezetbe juttatás veszélyeiről (intravénás, intramuszkuláris befecskendezés, injekciós tűk közös használata, AIDS terjedése)
- a drogfogyasztás és a bűnözés kapcsolatáról
- értékelések, döntések (életcélok, tervek, élethivatás)

2.3.4 Egészségnevelés az iskolai működésben

Osztályfőnöki/közösségi nevelés órák javasolt témakörei:

- Egészséges életvitel
- Egészséges táplálkozásra nevelés (táplálkozási dimenziók: pl. az ételkészítés módja, a napi táplálkozási ritmus, étkezési szokások; higiénié, esztétika, túltápláltság, alultápláltság)
- Mozgásigényre nevelés, mozgásszegény magatartás következményei
- Környezethigiéné, mentálhigiéné:
  - Iskolahigiéné feltételei
  - Stresszhatás, túlterhelés kezelése, optimális teljesítőképesség
- A családi életre történő felkészítés (párkapcsolatok, fogamzásgátlás, a terhes leányanyák megsegítése)
- Társas együttélés
- A szenvedélybetegségek megelőzése (DADA program)
- Ismeretterjesztő előadások (nemi betegségek, elhízás következményei, a serdülő kori hirtelen fogyás veszélyei, tetoválás és eltávolítási lehetőségei)
- Életkori problémák, alkati sajátosságok figyelembe vétele
- Társadalmi elvárások-devianciák

Pozitív példamutatás:

A tanulás, a tapasztalatszerzés, a tartalom az egészségnevelés szempontjából igen fontos. A tanár-diák kapcsolat önmagában is értékes nevelési befolyás, továbbá a tanulók önbecsülésének kifejlesztése, a saját értékek felismertetése, mások iránti felelősségérzet kialakítása, s hogy döntéseikért vállalják is a felelősséget. Fontos, hogy nevelői tevékenységünk a tanulói

személyiség egészét hassa át. A szomatikus, a mentális, a szociális hatások mellett az emocionális hatások is nagy odafigyelést kívánnak.

Házirendről, alapdokumentumokról:

Iskolánk Házirendje, SZMSZ-e, Pedagógiai Programja is az egészségnevelés szolgálatában áll, szinte „rejtett tantervet" mutat: az iskola légköre, rendtartása, a viselkedési normák, a tanároknak a növendékek iránt tanúsított magatartása, azaz az iskola egész szellemisége tükröződik ezen dokumentumokban.

Munka-egészségügy:

Iskolánkban minden évkezdéskor a Házirend ismertetése után munka-/tűz- és balesetvédelmi tájékoztatót tartunk osztályonként, melyet a tanulók aláírásukkal vesznek tudomásul. Különös figyelmet kíván a biztonságos közlekedésre – gyalogátkelőhely szabályos használatára – való felhívás.

Szűrések számontartása, megszervezése:

- Mentálhigiénés szakmai kapcsolatteremtés iskolaorvossal, védőnővel, szakorvosokkal, (iskola)pszichológussal, szociális segítővel stb.
    - Az iskolafogászat az iskola-egészségügyi ellátás szerves részét képezi, preventív és terápiás gondozást jelent. Célja a gyermekek általános egészségi állapotának javítása, az ép fogazat igazi értékrendjének elfogadása. A tanulók csoportos (osztályonkénti) szűrővizsgálata a területileg illetékes fogorvosi rendelőkben (külön a 7-8. évfolyam, külön a 9-10. évfolyam) szorgalmi, tanítási időben, évente két alkalommal: ősszel, tavasszal történik. A szűrővizsgálat során szükség esetén a szakorvos a tanulókat kezelésre rendeli, szakellátásra irányítja (pl.: fogszabályzó).
    - Általános egészségvizsgálat a 7., 9., 11. évfolyam számára a törvényben foglaltak alapján kötelező, melyet az iskolaorvos végez a védőnő segítségével.
    - A 7. osztályosok Hepatitis B, HPV elleni védőoltásban részesülhetnek (a hatályos jogszabályok és a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ által meghatározott védőoltási tevékenység alapján).

2.3.5 Az egészségnevelésben résztvevők, segítő kapcsolatok

A feladat multidiszciplináris és multiszektorális, így sok szakember részvétele szükséges a megvalósításhoz: orvos, védőnő, a pedagógus, a közművelődésben,

önkormányzatban, népegészségügyben dolgozó szakemberek. Az együttműködés hosszútávú kapcsolattartás kell, hogy legyen.

Elsődleges a család, a szülők szerepe

A családból jövő gyerek viselkedési, magatartási attitűdöket hoz magával. Szociális tanulása a családtagok közötti kölcsönhatás során megy végbe. A család védő-óvó rendszerében a gyerek megtalálja a vele való törődést, szeretetet; segítséget kap; hogy törekvéseiben megerősítik, és visszajelentést adnak neki viselkedésének esetleges visszáságairól. Azonban szocializációja menetét átmeneti nehézségek, a család életében bekövetkező zavarok (munkanélküliség, betegség, alkoholizmus, esetleg bűnözés, drogozás) nehezítik. Ennek következménye sajnos a veszélyeztetett fiatalok számának emelkedése, akár a kábítószer-élvezetbe való menekülés. Megoldási lehetőségek a családdal való együttműködésben rejlenek.

Oktatási intézmények:

A serdülő a belső egyensúlyának felbomlásával, a maga ugrásszerű testi-lelki átalakulásával, érzelmi labilitásával igen nehezen tudja elviselni az őt érő, őt körülvevő negatív hatásokat, ártalmakat. A magatartási, tanulási nehézségek enyhítése, megfelelő háttérfeltárással továbbá a serdülők személyiségfejlődésében bekövetkező változások (főleg a 7. és 9. évfolyamnál például: a beilleszkedési nehézségek; motivációs rendszerük megváltozik; torzzá válik életmódjuk, életcéljuk) megoldásában is nagy szerepet vállalhat az iskola (és a kollégium) nevelőtestülete.

Megoldási lehetőségek közül néhány:

- önértékelés, pozitív értékelés kialakítása
- kortársi kapcsolatok kiépülésének segítése irányított barátkozásokkal, közösségi értékeléssel, így megszűnhet a pszichés elszigeteltség
- viselkedési szabályok, szokások elsajátíttatása
- családi hatások figyelemmel kísérése.

A tanulók egészségét károsító tényezők feltárásánál nagyobb fokú odafigyelést kíván:

- a dohányzás elhárítása iskolán belül
- menstruációs problémák
- elhízás (túl sok az édességfogyasztás, magas cukortartalmú italok fogyasztása).

A megelőzésben fontos szerepet játszó intézmények pl.:

– Székesfehérvári Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési Alosztálya

Rendőrségi osztályfőnöki/közösségi nevelés órák 7-8. illetve 9-12. osztályos tanulók részére.

Témakörök:

- gyermek és fiatalkorú bűnözés helyzete
- praktikus gyakorlati módszerek, tanácsok
- sértetté-áldozattá válás lehetőségének elkerülése
- városunk droghelyzete
- gyermekközlekedés (7-8. évfolyamosoknak)

Szociális és egészségügyi hálózat:

– A védőnő, illetve egyéb szakemberek preventív jellegű előadásai, foglalkozásai:
  - Egyén és környezet
  - Szenvedélybetegségek megelőzése
  - Családi életre nevelés
– Az iskolaorvos preventív és mentálhigiénés tevékenysége.
– Az iskolapszichológus segítségét a pszichoszomatikus tünetek feltárásához kérjük az organikus okok kizárása után szükség esetén.
– RÉV Ambulancia, Alba Bástya Családsegítő Központ és egyéb szervezetek szakembereinek, előadóinak segítsége.

2.4 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Célok:

- Hasznos ismeretek átadása, tanítása diákjaink részére alapvető elsősegély-nyújtási módokról, gyakorlati alkalmazásuk balesetek, sérülések esetén
- Egészségtudatos magatartás kialakítása
- Felelősségteljes gondolkodásmód, érzékenység embertársaink iránt

Célcsoport:

- 7-12. évfolyamon tanuló diákjaink

Helyszín:

- iskolai tantermek, tornaterem

Ideje:

- A tanév folyamán a tanítási órák keretein belül (kiemelten testnevelés, közösségi nevelés, vizuális kultúra, technika órákon) valósítjuk meg ezt az adott munkafolyamatokhoz kapcsolódóan, ill. a balesetvédelmi oktatás során, továbbá kampányszerűen a vasváris hét/napok során, valamint a tanév során külsős előadók meghívása által.

Feldolgozásra ajánlott témák (az életkori sajátosságok figyelembe vételével):

- Az elsősegély-nyújtás fogalma, célja, általános szabályai
- A baleseti helyzetben az alapvető viselkedési szabályok elsajátítása, mentőhívási protokoll.
- Életjelenségek. Az eszméletvesztés tünetei, ellátása
- Gyakorlat: keringés és légzés vizsgálata, stabil oldalfekvés tanítása
- A komplex újraélesztés elmélete
- Sebek fogalma, fajtái, elsődleges sebellátás
- Vérzések fajtái, ellátásuk, vérzéscsillapítás lehetőségei, artériás nyomópontok helyei és lefogásuk
- A törések, rándulások, ficamok
- A foglalkozások tartásában közreműködő személyek: pedagógusok, iskolavédőnő, külsős előadó

2.5 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül. A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása
- a tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében
- az önkormányzás képességének kialakítása
- a tanulói közösségek tevékenységének megszervezése
- a közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

A közösségfejlesztés színterei:

- iskolai közösség, iskolához való kötődés, iskolai programok
- iskola közösségi terei (zsibongó)
- osztályközösség, osztályprogramok

- diákönkormányzat, DÖK rendezvények
- szakkör, előkészítő, versenyfelkészítő, nyelvvizsga felkészítő foglalkozás
- tanulmányi- és osztálykirándulás
- erdei iskola
- Határtalanul Program
- könyvtár
- próbaterem

2.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus feladata:

- a nevelési, illetve pedagógiai program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit megválassza,
- a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, egyéb felszereléseket,
- a köznevelési törvényben foglaltak megtartásával saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő, illetve nevelő és oktató munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy késztetné a gyermeket, tanulót,
- irányítsa és értékelje a gyermekek, tanulók munkáját,
- minősítse a tanulók teljesítményét,
- a nevelőtestület tagjaként részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programjának tervezésében és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat,
- szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, részt vegyen pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában,
- szakmai egyesületek, kamarák tagjaként vagy képviseletében részt vegyen helyi, regionális és országos közoktatással foglalkozó testületek munkájában,
- közreműködik a szaktárgyával kapcsolatos szabadidős programok szervezésében, versenyek lebonyolításában, a tanulók városi, megyei, területi, országos versenyekre való felkészítésben, kíséretében,
- a tantárgyával kapcsolatos tevékenységek szervezése (mozi, színház, könyvtár-, kiállítás látogatás, stb.) szaktárgyával kapcsolatban szorgalmazza a tanulók informálódását, önművelődését,

- továbbá az vezetői megbízatások teljesítése az alapdokumentumok alapján (Pedagógiai Program, Szervezeti és Működési Szabályzat, Minőségirányítási Program, Házirend, egyéb szabályzatok).

Kötelessége:

- A nevelő és oktató tevékenysége keretében gondoskodjon a gyermek, tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, továbbá az ismereteket objektíven és többoldalúan közvetítse,
- nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a gyermek, tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, sajátos nevelési igényét, segítse a gyermek, tanuló képességének, tehetségének kibontakozását, illetve bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkózását tanulótársaihoz,
- a gyermekek, tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön; ha észleli, hogy a gyermek, illetve a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye,
- közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- a gyermek, tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttassa a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és törekedjék azok betartatására,
- a szülőket gyermekük nevelésével és oktatásával, fejlődésével kapcsolatosan, továbbá a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek,
- a szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon,
- a gyermekek, tanulók és szülők emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa,
- a gyermekek, tanulók részére az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket átadja,
- a hatályos jogszabályban meghatározottak szerint továbbképzésben vesz részt

Különös kötelessége:

- a pedagógiai program célkitűzései szerint a személyiség fejlesztése, közösség formálása,

- tanmenetet vagy óratervet készít a helyi tanterv szerint, melyet a munkaközösség vezetővel egyeztet,
- tanítási óráit pontosan megtartja, és dokumentálja,
- szaktárgya körében közreműködik a tehetséggondozásban,
- az osztályfőnökkel együtt folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulásban lemaradókat illetve a bukottak felzárkóztatását,
- az érdemjegyek és az osztályzatok megállapítását a pedagógiai program szerint végzi,
- az érdemjegyeket beírja az elektronikus naplóba,
- a tanulók témazáró dolgozatait, dolgozatait egy évig megőrzi,
- adminisztrációs munkája naprakész legyen,
- a szülői értekezleteken igény szerint, és a fogadóórákon a szülők rendelkezésére áll,
- az iskolai rendezvényeken részt vesz, azokon a rá bízott feladatokat elvégzi, munkájáról, szaktárgyának helyzetéről évente, megadott szempontok alapján beszámol,
- a helyettesítési kiírást figyelemmel kíséri, a helyettesítési feladatokat elvégzi,
- a hatályos jogszabályok szerint, közreműködik a pedagógus teljesítményértékelés lebonyolításában
- magatartásával, pedagógiai tevékenységével segíti az iskolai vagyon: eszközök, berendezésének megóvását, ösztönzi diákokban az iskolai környezet megóvására irányuló belső attitűd, figyelem kiépülését

Az osztályfőnöki munka tartalma és az osztályfőnök feladatai

Főbb felelősségek és tevékenységek összefoglalása:

- rendszeresen megnyitja az elektronikus naplót (e-Krétát), elvégzi a munkájával kapcsolatos összes adminisztrációt,
- ismerteti a házirendet, baleset és tűzvédelmi oktatást tart (év elején erre külön hangsúlyt helyez)
- szülői értekezletet tart, megszervezi a szülői szervezet vezetőjének megválasztását
- elkészíti az októberi statisztikát,
- felméri a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulókat, kapcsolatot tart a gyermekvédelmi felelőssel, szociális segítővel, nevelési igazgatóhelyettessel, stb
- szükség esetén családlátogatást szervez,
- osztályfőnöki munkatervébe beépíti az egészségnevelési programot, saját személyiségének és az osztály életkori sajátosságainak figyelembevételével,

- az iskola pedagógiai programja szerint szülői értekezletet és osztályprogramokat szervez
- a tanév végén osztályáról összefoglaló jelentést, statisztikát készít a vezetőség által kiadott szempontok alapján
- az adatvédelmi törvénynek megfelelően jár el, segíti az adatok nyilvántartását,
- elvégzi mindazokat a feladatokat amelyekkel az igazgató megbízza (Pedagógiai Program, Szervezeti és Működési Szabályzat, házirend). Az SZMSZ-ben, továbbá munkaköri leírásában is rögzített előírásokat betartja.

2.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel élő gyermekek iskolai oktatásában, nevelésében, amennyiben intézményünk a kijelölt iskola. Pedagógiai programunk és helyi tantervünk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltakat.

2.7.1 Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink

- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk.
- Kiemelt célunk elősegíteni e tanulók alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A habilitációs tevékenységünket team munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus és a tanulót oktató pedagógusok vesznek részt.
- Habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az iskolai programba, így a napi oktató, nevelő munkába beágyazottan valósulnak meg, a szakvéleményben foglalt valós igényeikhez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves *„Egyéni fejlesztési terv”* szerint. A team döntése

szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, habilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.

- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulása érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki. A meghosszabbított beszámolás, szóbeli/írásbeli beszámolás lehetőségét pedagógusaink biztosítják pl.: kevesebb feladat kiadásával, hosszabb felelési idő biztosításával stb.
- A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánk során arra törekszünk, hogy tanulóinkkal kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük – így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása - fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek másságát hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű tanulók és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

2.7.2 A habilitáció általános célja és fő területei

A habilitáció részben a többi tanulóval végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

A habilitáció általános céljai:

- A sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása
- a meglévő funkciók fejlesztése
- amennyiben speciális segédeszköz használata szükségek, ennek az elfogadtatása, a használatának megtanítása

A habilitáció fő területei:

- az észlelés (vizuális, akusztikus, taktilis) fejlesztése
- a motoros készségek fejlesztése
- a beszéd, és nyelvi készségek fejlesztése (szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával)
- a szociális készségek fejlesztése
- a kognitív készségek fejlesztése
- az önellátás készségének fejlesztése

2.7.3 A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánkra vonatkozó eljárás rendje

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett tanulók esetleges problémáinak feltárására, a nevelési tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált oktatásban, nevelésben abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, s ezt a szakvélemény megállapítja.
- A tanulók osztályokba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű tanulók elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett tanulók irányszáma 1-5 fő, a mindenkori számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg, erről a nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékosság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az igazgató dönt.
- Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt tanuló a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi tanulókkal való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

2.7.4 Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

A beilleszkedési, magatartási zavaroknak tapasztalataink szerint két megnyilvánulása van: A tanulók nem ismerik az adott közösség működésének szabályait, illetve szándékosan szegik azt meg.

Az első eset megelőzésére minden hozzánk felvételt nyert tanulótól és szülőtől írásos nyilatkozatot kérünk arról, hogy az iskola Házirendjét megismerték. Az első tanítási héten pedig megerősítésként, emlékeztetőként az írott és íratlan iskolai (pl.: magatartásbeli, tűz-és balesetvédelmi, házirendi) szabályokat ismertetjük, átvesszük.

Az a tanuló, aki az együttélés szabályait szándékosan szegi meg, valaminek hiányát szenvedi. Gondos pedagógiai elemzés alapján feltárhatók ezek az okok, s megszüntetésükkel, hatásuk csökkentésével a tanulónak segítettünk a beilleszkedésben, illetve magatartási zavarainak enyhítésében. A hiányok leggyakrabban az alábbiak lehetnek: a szeretet, alapkészségek, a figyelem, mások odafigyelése a tanulóra, szociális jellegű, az anyagiak hiánya. A probléma megoldásának érdekében pedagógusaink szoros kapcsolatot tartanak fenn a nehézségekkel küzdő tanulók szüleivel.

A már kialakult nehézségek leküzdése során a legfőbb tevékenységeink a következők:

- Szaktanári, illetve osztályfőnöki odafigyelés, a problémák jelzése a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek, szociális segítőnek.
- Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, szociális segítő kapcsolatfelvétele a szülői házzal, szükség esetén a Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve egyéb szervezetekkel.
- Felzárkóztató foglalkozás, korrepetálás az iskola lehetőségeihez mérten.
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

2.7.5 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek, foglalkozások, szakkörök

Iskolánk különösen fontosnak tartja, hogy a tehetséges gyerekek lehetőséget kapjanak a tanórai munkán kívül is arra, hogy fejlődjenek, illetve bizonyíthassák képességeiket. A tantárgyi órakeretek megállapításánál már tükröződik, hogy tantestületünk, figyelembe véve a hozzánk felvételizők érdeklődési körét, néhány tantárgyra nagyobb súlyt fektet. A tanórai foglalkozások keretében az eddigi gyakorlatnak megfelelően a továbbiakban is szorgalmazzuk a differenciált óravezetést a tanulók tudásszintjének megfelelően. (Főképp az idegen nyelv tanítása során.) A tehetséggondozáshoz jó lehetőséget biztosít a 11-12. évfolyam specializációs szakasza.

A tanórán kívüli tehetséggondozás történhet szaktárgyi szakkörök, egyetemi-főiskolai előkészítők, vagy szükség esetén egyéni foglalkozások, illetve érdeklődési kör szerint szerveződő diákcsoportok keretében. (Pl.: latin, spanyol szakkör, művészetek, médiakör, Diákszínpad, mozgókép-és médiaismeret szakkör, állampolgári ismeretek érettségi felkészítő óra, német, angol, francia, olasz nyelvvizsga, illetve versenyfelkészítő órák, kreatív írás szakkör, IKSZ stb)

Diákjaink számára biztosítjuk az országos, megyei, illetve helyi szervezésű versenyeken való részvételt és azokra történő színvonalas felkészülést. Iskolai szinten a munkaközösségek szerveznek felmérő versenyeket.

A nemzetközi cserekapcsolatok is szolgálják azt a célt, hogy a diákok sokoldalúan fejlődjenek.

2.7.6 Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

A felzárkóztatásnak két színtere van:

- A tanórai tevékenység

- A tanórán kívüli tevékenység

Tanórákon változatos módszerekkel segítjük tanulóink fejlődését:

- Tanári demonstrációk
- Tanulókísérletek
- Csoportok foglalkoztatása
- Differenciált feladatmegoldás
- Egyéni felzárkóztatás
- Szaktanárok odafigyelő, segítő munkája.

Tanórán kívül az alábbi lehetőségeink vannak:

- Osztályfőnök pszichés ráhatása.
- Felzárkóztató (korrepetálás) foglalkozás igény és az iskola lehetőségei szerint.
- A tanuló pályaorientációjának módosító javaslata.
- Osztályfőnök és szülők együttműködése a kudarc leküzdése érdekében.
- Osztályfőnökök egyéni elbeszélgetése a problémák feltárása céljából.

2.7.7 Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

- Felzárkóztató, korrepetáló foglalkozások igény és lehetőség szerint.
- Kedvezményes diákétkeztetés lehetősége jogszabályok előírása szerint, a kijelölt menza helyszínén.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök, szociális segítő támogatása lehetséges segélyek, ösztöndíjak elnyerése céljából.
- Tartós tankönyvek biztosítása.
- Kapcsolatfelvétel a Gyermekjóléti Szolgálattal, polgármesteri hivatallal annak érdekében, hogy a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók segítségben részesüljenek.
- A továbbtanulás irányítása, segítése.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

2.8 Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak egyik célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését

veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében, illetve hatásának csökkentésében.

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi megbízott tevékenykedik. Feladatai:

- A tanulók és a szülők tájékoztatása ezekről a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- Segíti a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységét.
- Kapcsolatot tart a Család- és a Gyermekjóléti Szolgálattal, osztályfőnökkel, nevelési igazgatóhelyettessel, iskolaorvossal és a civil szféra e területtel foglalkozó szervezeteivel.
- Legfontosabb tevékenysége a megelőzés, ezen belül a szenvedélybetegségek megelőzése, illetve az egészséget károsító tényezők tudatosítása, felvilágosító órák szervezése az említett területekről.

2.9 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

(Részletesebben mindezt az iskolai SZMSZ is szabályozza, összefoglalja.)

a) A gyermek a tanuláshoz való jogát a tanulói jogviszony keretében gyakorolhatja. Tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanulói jogviszonnyal összefüggő jogok és kötelességek alanya a tanuló, de a tankötelezettséggel kapcsolatos tanulói kötelezettségek elmulasztásáért a szülő is felelős.

b) A tanulás és az iskolában végzett munka a diák személyes felelőssége, melyet értékelni a tanárnak joga és kötelessége is. A szülőnek joga ezen értékelést megismerni, a tanár pedig jogosult a szülő értesítését kezdeményezni.

c) A tanuló – a beiratkozást követően – már az első tanév megkezdése előtt részt vehet az iskola tanulói számára szervezett rendezvényeken, programokon pl.: így az önköltséges és nem kötelező gólyatáborban; a rendezvény idején joga van az intézmény létesítményeit, eszközeit használni.

d) Csak a tanév megkezdése után jogosult részt venni az iskola szakköreinek, diáksport foglalkozásain.

e) A tanuló joga, hogy kérdéseire, javaslataira érdemi választ kapjon. Ezekben az ügyekben szaktanárához, osztályfőnökéhez, az igazgatóhoz és az iskola fórumaihoz fordulhat szóban és írásban egyaránt. A tanuló ugyanígy kérhet tájékoztatást az őt megillető jogokról is. Az érdemi

választ a tanuló (vagy szülője) – indokolt esetben – írásban is kérheti. A véleményezési jog, illetve a tájékoztatáshoz való jog szempontjából a tanulók nagyobb csoportjának vagy közösségének egy osztályt vagy legalább 50 főt tekintünk.

g) Az iskolavezetés kéthetente – előre egyeztetett időpontban és helyen – a diákközösség (képviselőinek) rendelkezésére áll. Itt az aktuális kérdésekre azonnali választ ad, ha az ehhez szükséges információk rendelkezésre állnak. Az előre bejelentett kérdések, problémák kezelésében igyekszik az érintett, az illetékes részvételét is biztosítani. Ez a fórum az érdekegyeztetés egyik színtere is.

h) Az érdekegyeztetés keretében a tanulókat közvetlenül érintő kérdésekben az iskolavezetés kikéri a diákönkormányzat véleményét, illetve javaslatát a tantestületi döntések előkészítő szakaszában. Ennek módja, formája az eldöntendő problémához alkalmazkodik.

i) Az iskola egészét, az iskolai közéletet vagy a tanulói jogokat, kötelességeket érintő értekezleteken a tantestület biztosítja a diákképviseletet, amely a diákok számára a kérdezés, a véleménynyilvánítás jogát és a javaslattétel lehetőségét jelenti.

j) Az iskolában évente egy alkalommal diákközgyűlést szervezünk, amelyen a diákönkormányzat működését és a tanulói jogok érvényesülését tekintjük át. Ennek időpontját az igazgató az éves munkatervben határozza meg. Rendkívüli diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője vagy az iskola igazgatója, illetve rajtuk keresztül diákcsoportok, a tantestület vagy a szakmai munkaközösségek kezdeményezhetnek.

A diákközgyűlés tartalmát, programját a diákönkormányzat, az iskolavezetés és a tantestület igényei szerint kell összeállítani. A diákközgyűlés megrendezéséért az iskolavezetés, a diákok mozgósításáért a diákönkormányzat felelős; ennek keretében a DÖK az osztályok számára minimális képviseletet írhat elő. A diákközgyűlésen az iskola minden tanulója részt vehet.

k) A diákközösség – az iskola vezetésével és a tantestülettel egyeztetve – egy tanítás nélküli munkanap programjáról dönt. Az időpontot a tantestület az éves munkatervben határozza meg. A program szervezési elveiről, fő tartalmi kérdéseiről – a diákközösség előterjesztése alapján – a tantestület dönt. A döntés alapja csak a jogszabályoknak, az iskola belső szabályainak, a Pedagógiai Program céljainak való megfelelés lehet.

l) A program összeállításáért – szervezőként és rendezőként – a diákönkormányzatot segítő tanár felelős. Az egyes rendezvények finanszírozási feltételeiről és a termek használati rendjéről a (szervező) diákönkormányzat és az iskolavezetés külön is megállapodik.

m) Az iskola támogatja a diákközösség(ek) tájékoztatási tevékenységét, ehhez – lehetőségeinek keretein belül – technikai feltételeket biztosít. A támogatás alapvető feltétele, hogy a megalakuló diákmédium megalkossa saját működési rendjét, ebben nyilatkozzék céljairól, és

válasszon, kérjen fel (felelős) patronáló tanárt. A működési szabályzatot a tantestület a törvényességnek való megfelelés mérlegelése alapján hagyja jóvá.

n) A tanár kötelessége segíteni a tanulók és a szülők jogainak érvényesítését, feladatát a jogszabályok, az SZMSZ, a munkaköri leírása, illetve a helyi pedagógiai program előírásai alapján kell ellátnia. A tanulók és a szülők jogainak érvényesítése viszont nem sértheti a tanárok, az iskola dolgozóinak méltóságát, emberi jogait, különös tekintettel a személyiségi jogokra, és a jó hírnévhez való jogra. Ezek megsértése esetén az iskola vezetése haladéktalanul köteles intézkedni a jogsértés megszüntetése érdekében, a vétkessel szemben (fegyelmező) intézkedést és büntetőeljárást is kezdeményezhet.

2.10 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője, és az osztályfőnökök tájékoztatják pl.:

- az iskola igazgatója évente legalább egyszer a diákközgyűlésen
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségi ülésén és faliújságon (egyéb információs, esetleg on-line csatornákon) keresztül folyamatosan
- az osztályfőnökök folyamatosan a közösségi nevelési (régi nevén osztályfőnöki) órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve az e-krétán keresztül írásban) tájékoztathatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján, valamint a DÖK-öt segítő pedagógus közreműködésével közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel vagy a szülői szervezettel.

(Az oktatás szereplői (szülő, pedagógus, iskolavezetés, diák) *közötti kapcsolattartás rendjét* részletesebben az **iskolai SZMSZ szabályozza**, **foglalja össze**.)

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják pl.:

- az iskola évente legalább egyszer a szülői szervezet értekezletén
- e-Krétában elektronikus üzenet, e-mail révén
- az osztályfőnökök az osztály szülői értekezletein
- pedagógusok fogadóórákon.

2.11 Környezeti nevelési program

A magyarországi törvények, a magyar társadalom, az EU és a Nemzeti Alaptanterv is elvárja az iskoláktól, hogy minden tevékenységüket átitassa a fenntarthatóság szemlélete, segítsék a tanulókat a környezettel harmonikus életvezetési képességek kialakításában, igazítsák el őket a környezeti problémák felismerésében, kezelésében, fejlesszék felelősségérzetüket, törekedjenek arra, hogy a környezettel kapcsolatos nézeteik az erkölcsi alapelvek szintjére emelkedjenek.

E követelmények teljesítéséhez a tanulóknak nem csak a tanórai tevékenységek során kell eljutniuk, szükség van személyes tapasztalatok megszerzésére, élmények átélésére, a környezet egészére vonatkozó ismeretek elsajátítására. Ezért iskolánk környezeti nevelési programját két részre oszthatjuk. Egyrészt szerepelnek benne a tanórai ide vonatkozó tananyagok, másrészt pedig a tanórán kívüli tevékenységek.

Eddigi környezeti nevelési munkánkat eredményesnek ítéljük meg. Erről győzött meg bennünket diákjaink eredményes szereplése különböző környezetvédelmi és szakirányú – biológia, kémia, földrajz, fizika – versenyeken, szakirányú továbbtanulásuk, környezettudatos magatartásuk.

Az erdei iskolai programja – amelyeket már több éve folytatunk –, továbbá a több, mint 10 éves múltra visszatekintő (önköltséges és nem kötelező) nyári vándortáboraink, valamint a tanulmányi kirándulásaink, túráink népszerűsége mind megerősítenek bennünket abban, hogy jó úton járunk.

Elért eredményeinkre büszkék vagyunk, ugyanakkor szeretnénk tovább lépni, munkánkat még szélesebbé tenni. Környezeti nevelésünk célja a környezettudatos magatartás megismertetése, a környezetükért felelős életvitel elősegítése.

A környezeti nevelés a természet – s benne az emberi társadalom – harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. Célja a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása. A környezeti nevelés a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul, így minden tantárgyat, minden tanár kollégát át kell, hogy hasson. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatukat, együttműködési képességeiket.

A környezeti nevelés színtere elsősorban a szűkebb értelemben vett környezet, az iskola, az iskolaudvar és a lakóhely. El kell érni nevelésünk során, hogy tanulóink megbecsüljék közvetlen életterük épített és természetes objektumait, járuljanak hozzá annak rendben tartásához, illetve szépítéséhez.

Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik – azon túl, hogy pontos ismereteik és fogalmaik vannak a környezetről, az aktuális környezetvédelmi problémákról és tennivalókról – képesek e célok érdekében felelősen cselekedni. El kívánjuk érni, hogy a „*gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan*" elv határozza meg a tevékenységüket.

Nem elegendő tehát csupán elsajátítani az ismereteket! Szükség van azok alkalmazására is, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, az ismeretgyűjtési technikák elsajátítására, a megszerzett ismeretek rendszerezésére, a kreativitás fejlesztésére. Ez pedig mindannyiunk közös feladata, bármely tantárgyat is tanítjuk!

A szülőket is mind jobban be kell vonni a helyi környezeti nevelésbe, akciókba. Egyrészt, mert igénybe vehetjük segítségüket a programszervezésben, másrészt pedig így programjaink hatása is nagyobb lehet.

A szülőkön kívül fontos a kapcsolatok kiépítése a nemzeti parkokkal, környezetvédő civil szervezetekkel és a helyi vállalatokkal (pl. Depónia), hiszen sokat segíthetnek mind a tanórák lebonyolításában, pl. előadók küldésével, vagy az órán kívüli tevékenységek szervezésében-lebonyolításában.

2.11.1 Környezeti nevelés a tanórákon

Az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok a helyi tantervben kerültek rögzítésre.

2.11.2 Környezeti nevelés tanórákon kívül

A tanórán kívül szervezett egyéb programok nem az ingyenes szolgáltatások körébe tartoznak. Így akár az utazás, akár a programon való részvétel költségeit, önköltséges alapon kell állniuk a diákoknak. Ezért természetesen az adott program megvalósítását, megvalósíthatóságát meghatározza a szülők anyagi hozzájárulása, támogatása is (pl.: kirándulás esetében).

A tanórán kívüli környezeti nevelés célja a tanulók környezeti tudatának fejlesztésén keresztül a környezetért, a jövő generációkért felelős magatartást tanúsító személyiség formálódásának elősegítése.

Osztálykirándulások

A kirándulások szervezésében iskolánk sok tapasztalattal rendelkezik. A szervező osztályfőnökök rendelkezésére áll egy adatbank, amelyben olcsó szállásokat találnak az ország minden táján, a földrajz – biológia – kémia munkaközösség pedig szívesen ajánl programokat az osztályfőnökök számára, esetenként kész programokat készít. Egy-egy ilyen kirándulásnak

jelentős pedagógiai értéke van: a tanulóközösség összekovácsolása, az élményszerzés, az együttlét öröme ötvöződik a közelebbi-távolabbi tájakkal, hazánk felfedezésével. Lehetőséget ad tanulásra, közös élmények megélésére. Célja nem csak a tudás, hanem a közösség fejlődése is. A tanulók különböző ismeretszerző feladatokat kapnak, gyűjtőmunkát végeznek, kiselőadásokat tartanak.

Az osztálykirándulásokon megismerkedhetünk hazánk természetvédelmi területeivel, nemzeti parkjaival, a Világörökség részeként számon tartott értékeinkkel. Lehetőség nyílik a környezettudatos magatartás bemutatására, kialakítására.

Túrák

Környezeti nevelésünk részét képezheti a túrák szervezése is pl.: a Velencei-hegység, a Vértes és a Bakony területére. Egy-egy ilyen túrán tanulóink egy kisebb csoportja vehet részt (természetjáró) pedagógus vezetésével. A túrák célja az egészséges életmód kialakítása, tájaink megismerése mellett a túrázás írott és íratlan szabályainak megismerése (pl. nem szemetelünk, nem tapossuk le a növényeket, nem gyűjtjük csokorba a védett növényeket), egy másfajta, környezetvédő magatartás, életforma bemutatása.

Pl.: barlangtúra a Tési-fennsík barlangjaiba, tavaszi barlanglátogatás Gánton. Mindez pl.: lehetőséget adhat a karsztterület geomorfológiai bemutatására, társulástani áttekintésére, klimatológiai vizsgálatára. Alapvető kőzet- és ásványtani ismeretszerzésre, gyűjtésre.

Munka a terepen: „terepgyakorlat”

A terepgyakorlat során a terepen, tantermen kívül, a környezet valóságában megszerezhető tudás, illetve elvégezhető tantervi követelmények teljesítéséhez biztosítunk feltételeket, lehetőséget. Az ismeretszerzésre összpontosítunk adott megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek elvégzésével. A terepgyakorlatok vezetését értelemszerűen szakos tanárok végzik.

A terepi munka feladatait diákjaink csoportosan végzik el, külön figyelmet kell tehát fordítanunk a megfelelő nagyságú és összetételű csoportok kialakítására. A terepgyakorlat tartalma egyszerre több tantárgy ismereteit integrálja, elsősorban a biológia, kémia, földrajz és fizika tantárgyakét.

Pl.: a sóstói, csákvári tanösvény vizsgálatával a biológia és a kémia tantárgyakhoz kapcsolódó gyakorlatokat végezhetünk diákjainkkal (a kontinentális éghajlatra jellemző növényzet bemutatása, vizek bemutatása és vizsgálata). Továbbá sor kerülhet – elsősorban a

földrajz tantárgyhoz kapcsolódóan – pl.: a pákozdi arborétum, vagy a gánti tanösvény meglátogatására, hiszen a tanulók tananyagának szerves részét képezi Magyarország földrajza.

A városi szennyvíztisztító, vagy a csalai depónia meglátogatása.

Tanulóink környezettudatosságra nevelésének részét képezheti 9-10-11. évfolyamon pl.: a városi szennyvíztisztító, vagy a csalai depónia meglátogatása. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket minden oktatási intézményben oktatni kell.

Az említett objektumok meglátogatása helyi közlekedési eszközökkel, illetve bérelt buszokkal – önköltséges alapon – valósítható meg, helyi szakmai vezetéssel, szaktanár vagy osztályfőnök kíséretével.

Paksi Atomerőmű meglátogatása

Osztálykirándulások keretében beépíthető a 11-12. évfolyamhoz kapcsolódó látogatás a Paksi Atomerőműbe. Fizika szakos kollégáink végzik ilyenkor a diákok felkészítését, hogy azután az erőműben, a szakmai vezetés során, diákjaink jobban megértsék az erőmű működését. Az ilyen jellegű kirándulások, tanulmányutak kíséretét általában a fizika szakos kollégák és az osztályfőnökök végzik.

Erdei iskola

Iskolánkban az 1997/98-as tanévtől kezdve működik erdei iskola. A program az emelt óraszámú képzésben részt vevő osztályok számára kötelező. Az erdei iskolai szakmai programot több szaktanár irányítja, biológia, kémia, földrajz és fizika szakos szaktanárok, az osztályok váltják egymást.

Erdei iskola a mindenkori költségvetés függvényében, a fenntartó előzetes engedélye esetén kerül megszervezésre. Erdei iskolai programot kizárólag tanítási évben, munkanapokra, legfeljebb három nap (két éjszaka) időtartamban lehet szervezni, előzetes kötelezettségvállalás engedélyezésének birtokában, az osztályba járó diákoknak önköltséges módon.

Használt elemek, mint veszélyes hulladék szelektív gyűjtése

A környezettudatos magatartás kialakításának egyik formájaként több éve végeztetjük a használt elemek, mint veszélyes hulladék szelektív gyűjtését. Ezt folytatni kívánjuk a jövőben is és keressük az összegyűjtött tekintélyes mennyiségű hulladék elszállíttatásának módjait.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ AZ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

Az intézmény pedagógiai és oktató munkáját segítő eszközök részletes listáját az intézmény fenntartó által is ellenőrzött leltára tartalmazza.

Az intézmény 2024-2026 közötti felújítását és bővítését követően, 2026-ban új/korszerű berendezéseket, eszközöket is kapott az iskola, míg a régi bútorok, eszközök nagy részét – a fenntartó, vagyonkezelő közreműködésével, segítségével – más oktatási intézményeknek adta.

Az iskola nyertes pályázatok, illetve adományok révén is gazdagodott, illetve gazdagodik új eszközökkel, berendezésekkel. Ezen pályázatokat, adományokat az iskola a honlapján külön is megjeleníti, kiemeli (Támogatóink fül alatt).

Könyvtári állomány:

Az állomány, a könyvtár több ezer kötettel rendelkezik, melyben szépirodalom és ismeretközlő irodalom, szakirodalom is megtalálható.

Az iskola 2026-os felújítását követően különálló épületrésszel, könyvtárral gazdagodott, mely a törvényi előírásoknak megfelelően biztosítja az iskolai könyvtár működésének infrastrukturális feltételeit.

A könyvtár állományának kezelése, gondozása folyamatosan zajlik.

HELYI TANTERV

3 HELYI TANTERV

3.1 A helyi tanterv alapját képező rendeletek, dokumentumok

- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
- A 2020/2021-es tanévtől a 7. és a 9. évfolyamon felmenő rendszerben az alábbi dokumentumok szabályozzák a helyi tantervek elkészítését:

  A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

  A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:
  - Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyamára
  - Kerettanterv a gimnáziumok 7–12. évfolyamára

3.2 A tanulói jogviszony létesítése, megszűnése

Iskolánkban az oktatás hat, illetve négy évfolyamos gimnáziumi osztályokban folyik. A tanulók felvétele felvételi eljárás keretében történik. A 6. és 8. osztályos jelentkezőknek magyar nyelvből és matematikából a központi felvételi eljárás során írásbeli vizsgát kell tenniük. Szóbeli vizsgát nem tartunk. A felvételizők, jelentkezők közül a hozott és szerzett pontok alapján a legjobbak kerülnek beiskolázásra. A felvételi pontszámítás módját a beiskolázási/felvételi tájékoztató tartalmazza. Ezt a dokumentumot az iskola, a honlapján teszi közzé, a törvény által előírt időben.

Rangsorolás során az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában a tartózkodási helye az iskola székhelye, feladatellátási helye szerinti járás területén található,[1] továbbá a matematika felvételi dolgozat során magasabb pontszámot elérő tanulót.

Tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Az adott tanév beiskolázási rendjét az iskola az éves munkatervében határozza meg – a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet és az adott tanév rendje rendeletében foglaltak szerint – és a felvételi, beiskolázási tájékoztatójában teszi közzé.

Megszűnik a tanulói jogviszony pl.:

- ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján,

[1] 20/2012. (VIII. EMMI rendelet) 40.§ (3)

- gimnáziumi tanulmányok esetén az utolsó évfolyam elvégzését követő első érettségi vizsgaidőszak utolsó napján,
- a tankötelezettség megszűnése után akkor, ha a szülő a tanuló egyetértésével - nagykorú tanuló esetén a tanuló - írásban bejelenti, hogy nem folytatja tanulmányait az iskolában, a bejelentés tudomásulvételének napján.
- Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya – a tanköteles tanuló kivételével – ha az iskola kötelezőfoglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.

A tanulói jogviszony megszűntetésekor a szülő, tanuló egyeztet az osztályfőnökkel, az iskola titkárságával, vezetésével arról, hogy milyen eszközöket, dokumentumokat kell behozniuk, leadniuk a folyamat elindításához. Ilyen lehet pl.:

- *Befogadónyilatkozat*
  (Ezt az az iskola állítja ki, amelyik átvette a tanulót és ott tanulmányait folytatni fogja.)
- *Iskola által adott tanulói laptop és a hozzá tartozó eszközök, valamint az ezzel kapcsolatos dokumentáció*
- *Iskolai tankönyvek, könyvtári könyvek*
- *Tanulói jogviszony megszűntetéséről szóló nyilatkozat*
  (Kiskorú tanuló esetén szülőtől, míg nagykorú esetén a diáktól, a szülő aláírásával, hozzájárulásával együtt. Ez akkor szükséges, ha a nem tanköteles/felnőtt tanuló nem folytatja tovább a tanulmányait az iskolában és kéri jogviszonyának megszűntetését, de még másik intézmény nem vette át a tanulót.)

3.3 Átvétel más iskolából

Az egyes évfolyamokra való átvételről a megfelelő jogszabályi keretek közt, az iskola tanulólétszámát is figyelembe véve, az iskola igazgatója dönt, a specializációnak megfelelő szakmai munkaközösség vezetőjének és az érintett osztályfőnöknek az egyetértésével.

Az átvételt kérő tanulót az igazgató akkor veheti fel, ha tanulmányi eredménye hasonló az iskola tanulmányi eredményéhez, és magatartása minimum jó minősítésű. Az igazgató az átvétel feltételeként különbözeti vizsgát írhat elő, ha a jelentkező tanuló lényegesen más tartalmú tanterv alapján tanult, mint az az osztály, amelyben tanulmányait folytatni kívánja.

Ha a tanulót tanév közben veszi át az intézmény, akkor az adott félévben addig elért érdemjegyeit (pl.: e-Krétából nyomtatható dokumentum formájában, igazgatói, osztályfőnöki aláírással, iskolai pecséttel ellátva) hoznia kell az előző iskolájából.

3.4 Külföldi tanulmányokról visszatérő diákok esete

Az iskola támogatja a diákok külföldi tanulmányait. Az iskola tanulóinak külföldön folytatott tanulmányait a vonatkozó jogszabályok szerint kell kezelni. A külföldön folytatott tanulmányok után visszatérő tanuló a magasabb évfolyamba lépés feltételei szerint folytathatja tanulmányait, így a külföldön töltött tanév anyagából osztályozó vizsgát kell tennie. Ha ezt nem teszi meg, akkor az azonos képzésű, eggyel fiatalabb évfolyamban / osztályban folytatja a tanulmányait a diák.

3.5 Cserediákok helyzete

Az iskola külföldi cseretanulóit (pl.: AFS) a cserepartner előírásainak megfelelően, ill. a vonatkozó jogszabályok és helyi előírások szerint kell kezelni. A külföldi tanuló egy kiválasztott osztály tanulója lesz, azonban egyéni órarend szerint jár iskolába.

3.6 Vendégtanulói jogviszony

Az intézményben a jogszabályban meghatározottak szerint vendégtanulói jogviszonyt létesíthető, melyet írásban kell kérelmezni az intézmény igazgatójánál. Más középiskolákból jövő vendégtanulókkal szemben ugyanazokat az eljárásokat alkalmazzuk, mint a saját diákjainkkal.

A vendégtanuló (pl.: adott tantárgyra vonatkozó) teljesítményének értékelését a fogadó iskola végzi és írásban értesíti (pl.: a félévi és év végi eredményéről) a tanulóval jogviszonyban álló iskolát.

3.7 Az oktatás struktúrája

Iskolánkban az oktatás hat, illetve négy évfolyamos gimnáziumi osztályokban folyik. Az A és a B osztályok hatosztályos, a C és a D osztályok négyosztályos képzésűek. Az A és a B és a D osztályokban emelt szintű oktatás folyik az egyik idegen nyelvből, a C-ben emelt óraszámú az idegen nyelv. A tanulók a nem kötelező tanítási óra terhére az iskolában történő beiratkozáskor (a tanulók és kiskorú tanulók szülőjének figyelmét erre a tényre előzetesen felhívjuk) vállalják a többlet tanítási órákon való kötelező részvételt.

Az oktatás elsődleges célja az érettségire, illetve a felvételire való eredményes felkészítés. A 10. évfolyam végéig az általános műveltség alapjainak lerakása mellett felkészítjük és segítjük tanulóinkat abban, hogy az utolsó két évfolyamon érdeklődésüknek és pályaorientációjuknak megfelelő tantárgyakból emelt szintű képzésben vegyenek részt. Szorgalmazzuk és a tanórán segítjük a nyelvvizsgára történő eredményes felkészülést, melyhez

biztosítjuk az idegen nyelvek magas óraszámú oktatását. Az óratervünk tükrözi, hogy nagy gondot fordítunk az anyanyelv oktatására is. Természetesen csak olyan tanulók jelentkezését várjuk és fogadjuk el, akik vállalják az ezekből adódó többletterheket.

A tantestület döntése alapján a következő időszakban az alábbi osztályokat működtetjük:

Hatosztályos gimnázium:

- 1 osztály angol nyelvből emelt szintű
- 1 osztály német nyelvből emelt szintű

Négyosztályos gimnázium:

- 1 osztály angol nyelvből emelt szintű
- ½ osztály matematikai irányultságú
- ½ osztály természettudományos irányultságú

3.8 Tanulócsoportok szervezése

A képzési struktúránknak megfelelően a minőségi munka hatékony elvégzéséhez bizonyos tantárgyakat csoportbontásban oktatunk. Iskolánkban a következő tantárgyak, évfolyamok és osztályok esetében van csoportbontás:

- első idegen nyelv: angol / német (a képzés teljes időtartamában minden osztályban)
- második idegen nyelv: német/angol/olasz/orosz/francia (9-12. évfolyamokon évfolyamszintű csoportok vannak)
- magyar nyelv (7-9. évfolyamokon minden osztályban)
- matematika (a képzés teljes időtartamában minden osztályban)
- digitális kultúra (a képzés teljes időtartamában minden osztályban)
- testnevelés (a képzés teljes időtartamában minden osztályban)
- kémia (9-10. évfolyamon csak a C osztályokban)
- biológia (9-10. évfolyamon csak a C osztályokban)
- állampolgári ismeretek (csak a 12. évfolyam osztályaiban)
- közép- és emelt szintű csoportok az érettségi vizsga szintjének megfelelően 11-12. évfolyamokon az érettségi tantárgyak esetében (Ennek részletes kifejtése a 3.8 pontban található.)

Az idegen nyelvek oktatása esetében törekszünk a diákok eltérő ismereteit figyelembe venni, és ennek megfelelően kezdő / közép haladó / haladó nyelvi csoportokat kialakítani. Az angolt első idegen nyelvként tanulók közt kötelezően nyelvi szintfelmérőt íratunk az adott tanév kezdete előtt.

3.9 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórák, egyéb nem kötelező foglalkozások, szakkörök

Évfolyamonként három osztályunkban emelt szintű oktatás folyik az egyik idegen nyelvből, a negyedikben emelt óraszámú az idegen nyelv. Az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása érdekében a tanulóknak vállalniuk kell az órarendbe iktatott, nem kötelező tanítási órákon való részvételt is. Erről a tanulókat és szüleiket írásban a pályaválasztási útmutatóban, illetve a beiratkozásról szóló anyagban tájékoztatjuk.

A 11-12. évfolyamon tanulóinkat felkészítjük az emelt, illetve a középszintű érettségi vizsgára. A kötelezően előírt érettségi vizsgatárgyakon kívül (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, élő idegen nyelv kívül) az iskola felmérését figyelembe véve, a lehetőségek függvényében további, legalább két tárgyból biztosít emelt óraszámú oktatást. Ezek a következő tárgyakból állnak: második idegen nyelv, biológia, kémia, földünk és környezetünk, fizika, digitális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret, állampolgári ismeretek. Digitális kultúrából, mozgóképkultúra és médiaismeretből, állampolgári ismeretekből a fakultáción a középszintű érettségire tudjuk felkészíteni a diákokat. Mozgóképkultúra és médiaismeret, állampolgári ismeretek fakultáció (előfordulhat, hogy) csak 12. évfolyamon indul az iskola lehetőségeit figyelembe véve.

Az emelt szintű képzés azt jelenti, hogy az alapóraszámot legalább kettővel megnöveljük. Egy tanuló annyi tantárgyat választhat emelt szinten, hogy az ő heti óraszáma az előírt értéket ne haladja meg. A tantestület az emelt szint választását a tantárgyból legalább jó eredményt elérők számára ajánlja.

Az iskola április hónapban felméri, hogy a 10.-es tanulók a következő tanévben mely tantárgyból kívánnak emelt szintű érettségire való felkészítésben részesülni. Majd a tanulók a 10. évfolyam végén megválasztják, hogy mely tárgyakat kívánják a közép-, illetve emelt szinten tanulni. A kötelezően előírt érettségi tantárgyakon túl az iskola csak abban az esetben biztosít kötelezően emelt szintű felkészítést, ha a résztvevők száma a 10 főt eléri. Idegen nyelvi csoportok kapcsán pedig törekszik a 10 fő elérésére.

A 10. és 11. évfolyamos tanulók számára az iskola igazgatója minden év májusában elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók emelt szintű csoportot választhatnak (ez egyben tájékoztatást ad az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is). A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tanulónak – kiskorú tanuló esetén a tanulónak és a szülőnek közösen – írásban kell bejelentenie, hogy a következő tanévben mely tantárgyból jelentkezik emelt

szintű oktatásra. A jelentkezési határidő: május 20. (A szakkörökre, egyéb foglalkozásokra való igény felmérésének határideje is ez.)

Módosítani a tanév során egy alkalommal, az igazgatóhoz benyújtott írásbeli kérelem alapján, egyedi elbírálás szerint lehet, az induló tanév első tanítási hetében. A határidő elmulasztása jogvesztő.

Amennyiben 12. évfolyamon az addigi középszint helyett emelt szinten akarja valaki folytatni tanulmányait, különbözeti vizsgát kell tennie a javítóvizsga napján.

A csoportok beindításáról – a jelentkezők számát, a személyi feltételeket és az órakeretet figyelembe véve – az igazgató dönt. Amennyiben valamely tárgyra emelt szinten nincs kellő számú jelentkező, úgy együttműködünk a város gimnáziumaival a vendégtanulói rendszer biztosításával.

Iskolánk személyi feltételei nem teszik lehetővé a pedagógusválasztást, a tanulók viszont szabadon dönthetnek arról, melyik szakkörben, tehetséggondozó foglalkozáson szeretnének tevékenykedni.

Szakkörök, nem kötelező foglalkozások:

Az iskola – a lehetőségeihez mérten – szakkört, illetve egyéb, nem kötelező foglalkozást is kínál(hat) a tanulók számára: a jelentkezők számának, továbbá a személyi és az egyéb működési feltételek biztosíthatóságának figyelembevételével.

Indítható szakköreink, egyéb foglalkozásaink közé tartozik pl.: a nyelvvizsga felkészítő foglalkozások (pl.: angol, német, francia, olasz, orosz nyelvből), rajz/művészetek szakkör, IKSZ, latin, spanyol szakkör. Továbbá média szakkör, mozgókép-és médiaismeret foglalkozás, állampolgári ismeretek szakkör, a reál tárgyak tanítását-tanulását, tehetséggondozását támogató szakkörök pl.: matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, természettudományos szakkör. Emellett kreatív írás szakkör, Diákszínpad/Vasváris diákszínjátszókör foglalkozásai, történelem, illetve magyar szakkör vagy versenyfelkészítő foglalkozás.

Sajátos nevelési igényű tanulókat érintő foglalkozások:

A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs tevékenységéhez rendelt habilitációs órákat a jelen órakeret nem tartalmazza, annak mértékét a szakvélemények alapján a fenntartó évente határozza meg. A fenntartó a fogyatékosság típusának megfelelő mértékű habilitációs órakeretet biztosít éves döntés alapján az iskola órakeretében, vagy az utazó gyógypedagógiai hálózatból. Az órakeretet úgy kell elosztani, hogy a tanuló – lehetőség szerint – a számára szükséges mértékű habilitációban részesüljön.

2020. évtől beiskolázott tanulók számára

A 7-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai: angol, illetve német emelt szintű hatosztályos képzés												
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobboldali rovatban a szabadon tervezhető órák találhatók, ezek 11-12. évfolyamon a fakultációs óraszámokat jelölik.												
Heti óraszám/ évfolyam	**7.**		**8.**		**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar nyelv	1	1	1	1	1		1		1		1	
Irodalom	2		2		2		3		3	5	3	5
Matematika	3		3		3		3		3	5	3	5
Történelem	2		2		2		2		3	5	3	5
Állampolgári ismeretek			1								1	3
Természettudomány									2			
Kémia	1	0,5	2	-0,5	1		2			4		3
Fizika	1	0,5	2	-0,5	2		3			4		3
Biológia	2	-0,5	1	0,5	3		2			4		3
Földrajz	2	-0,5	1	0,5	2		1			4		3
Első élő idegen nyelv (angol vagy német)	3	2	3	2	3	2	3	2	3	5	3	5
Második idegen nyelv					3		3		3	5	3	5
Művészetek									1			
Ének-zene	1		1		1		1					
Vizuális kultúra	1		1		1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret											1	3
Digitális kultúra	1		1		2		1		2	2		2
Testnevelés	5		5		5		5		5		5	
Etika/hit és erkölcstan	1		1									
Technika és tervezés	1											
Kötött célú órakeret									4		4	
Közösségi nevelés	1		1		1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	**28**		**28**		**32**		**32**		**30**		**29**	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		4		5
Tervezett óraszám	28	3	28	3	32	2	32	2	32	4	29	5
Összesen tervezett óraszám	31		31		34		34		36		34	
Maximális órakeret	**30**		**30**		**34**		**34**		**34**		**34**	
Emelt szintű oktatás max.	32		32		36		36		36		36	
Bontások:	magyar nyelv 2 óra		magyar nyelv 2 óra		magyar nyelv 1 óra							
	Első idegen nyelv		Első idegen nyelv		Első idegen nyelv		Első idegen nyelv		Első idegen nyelv		Első idegen nyelv	
	Matematika		Matematika		Matematika		Matematika		Matematika		Matematika	
	Digitális kultúra		Digitális kultúra		Digitális kultúra		Digitális kultúra		Digitális kultúra			
	Testnevelés		Testnevelés		Testnevelés		Testnevelés		Testnevelés		Testnevelés	

			Második id. nyelv	Második id. nyelv	Második idegen nyelv	Második idegen nyelv
					Emelt és középszintű csoportok	Emelt és középszintű csoportok; állampolgári ismeretek

2020. évtől beiskolázott tanulók számára

9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai: angol emelt szintű négy évfolyamos képzés								
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobboldali rovatban a szabadon tervezhető órák találhatók, ezek 11-12. évfolyamon a fakultációs óraszámokat jelölik.								
Heti óraszám/évfolyam	**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar nyelv	1		1		1		1	
Irodalom	2		3		3	5	3	5
Matematika	3		3		3	5	3	5
Történelem	2		2		3	5	3	5
Állampolgári ismeretek							1	3
Természettudomány					2			
Kémia	1		2			4		3
Fizika	2		3			4		3
Biológia	3		2			4		3
Földrajz	2		1			4		3
Angol nyelv	3	3	3	3	3	5	3	5
Második idegen nyelv	3		3		3	5	3	5
Művészetek					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	3
Digitális kultúra	2		1		2	2		2
Testnevelés	5		5		5		5	
Kötött célú órakeret					4		4	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	**32**		**32**		**30**		**29**	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Tervezett óraszám	32	3	32	3	32	4	29	5
Összesen tervezett óraszám	35		35		36		34	
Maximális órakeret	**34**		**34**		**34**		**34**	
Emelt szintű oktatás max.	36		36		36		36	
Bontások:	magyar nyelv 1 óra							
	Első idegen nyelv		Első idegen nyelv		Első idegen nyelv		Első idegen nyelv	
	Matematika		Matematika		Matematika		Matematika	
	Digitális kultúra		Digitális kultúra		Digitális kultúra			
	Testnevelés		Testnevelés		Testnevelés		Testnevelés	
	Második idegen nyelv		Második idegen nyelv		Második idegen nyelv		Második idegen nyelv	
					Emelt és középszintű csoportok		Emelt és középszintű csoportok; állampolgá-ri ismeretek	

2020. évtől beiskolázott tanulók számára

9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai: matematika emelt szintű négy évfolyamos képzés								
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobboldali rovatban a szabadon tervezhető órák találhatók, ezek 11-12. évfolyamon a fakultációs óraszámokat jelölik.								
Heti óraszám/évfolyam	**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar nyelv	1		1		1		1	
Irodalom	2		3		3	5	3	5
Matematika	3	1	3	1	3	5	3	5
Történelem	2		2		3	5	3	5
Állampolgári ismeretek							1	3
Természettudomány					2			
Kémia	1		2			4		3
Fizika	2		3			4		3
Biológia	3		2			4		3
Földrajz	2		1			4		3
Első élő idegen nyelv (angol v. német)	3	1	3	1	4	6	4	6
Második idegen nyelv	3		3		3	5	3	5
Művészetek					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	3
Digitális kultúra	2		1		2	2		2
Testnevelés	5		5		5		5	
Kötött célú órakeret					4		4	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	**32**		**32**		**30**		**29**	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Tervezett óraszám	32	2	32	2	32	2	29	5
Összesen tervezett óraszám	34		34		34		34	
Maximális órakeret	**34**		**34**		**34**		**34**	
Bontások:	magyar nyelv 1 óra							
	Első idegen nyelv		Első idegen nyelv		Első idegen nyelv		Első idegen nyelv	
	Matematika		Matematika		Matematika		Matematika	
	Digitális kultúra		Digitális kultúra		Digitális kultúra			
	Testnevelés		Testnevelés		Testnevelés		Testnevelés	
	Második idegen nyelv		Második idegen nyelv		Második idegen nyelv		Második idegen nyelv	
					Emelt és középszintű csoportok		Emelt és középszintű csoportok; állampolgári ismeretek	
	Kémia		kémia					
	biológia		biológia					

2020. évtől beiskolázott tanulók számára

9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai: természettudományos emelt szintű négy évfolyamos képzés								
Az évfolyamoknál a baloldali adat a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobboldali rovatban a szabadon tervezhető órák találhatók, ezek 11-12. évfolyamon a fakultációs óraszámokat jelölik.								
Heti óraszám/évfolyam	**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar nyelv	1		1		1		1	
Irodalom	2		3		3	5	3	5
Matematika	3		3		3	5	3	5
Történelem	2		2		3	5	3	5
Állampolgári ismeretek							1	3
Természettudomány					2			
Kémia	1	1	2			4		3
Fizika	2		3			4		3
Biológia	3		2	1		4		3
Földrajz	2		1			4		3
Első élő idegen nyelv (angol v. német)	3	1	3	1	4	6	4	6
Második idegen nyelv	3		3		3	5	3	5
Művészetek					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	3
Digitális kultúra	2		1		2	2		2
Testnevelés	5		5		5		5	
Kötött célú órakeret					4		4	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	**32**		**32**		**30**		**29**	
Szabadon tervezhető óra		2		2		4		5
Tervezett óraszám	32	2	32	2	32	2	29	5
Összesen tervezett óraszám	34		34		34		34	
Maximális órakeret	**34**		**34**		**34**		**34**	
Bontások:	magyar nyelv 1 óra							
	Első idegen nyelv		Első idegen nyelv		Első idegen nyelv		Első idegen nyelv	
	Matematika		Matematika		Matematika		Matematika	
	Digitális kultúra		Digitális kultúra		Digitális kultúra			
	Testnevelés		Testnevelés		Testnevelés		Testnevelés	
	Második idegen nyelv		Második idegen nyelv		Második idegen nyelv		Második idegen nyelv	
					Emelt és középszintű csoportok		Emelt és középszintű csoportok; állampolgári ismeretek	
	Kémia		kémia					
	biológia		biológia					

3.10 A mindennapos testnevelés megvalósításának a módja

Az iskolai testnevelés célja a tanulók testalkati kóros elváltozásainak megelőzése. Iskolánkba 12 éves kortól 18-19 éves korú tanulók járnak, így kellő differenciálás szükséges a feladat megvalósításához: figyelembe kell venni a gyermekek pszichoszomatikus fejlettségét, érdeklődését, mozgástevékenységét. A testileg-lelkileg egészséges, kiegyensúlyozott fiatalok nevelése elsődleges követelmény a nevelési követelmények sorában.

Diákjaink számára a pedagógiai programunk heti öt testnevelési órát tartalmaz, ebből heti három órát az órarendbe iktatva szervezünk. Ezeken az órákon elvégezzük a munkaközösség által kialakított, ponttáblázat alapján mérhető, képességfelmérő gyakorlatokat. Évente kétszer mérünk, itt tanulóink ellenőrizhetik fejlődésüket. A mérés metodikáját *A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek* című fejezetben részletezzük.

A 4. és 5. testnevelés órát tanulóink számára az alábbi rendben biztosítjuk: az intézményben délután szervezett 2 testnevelés órával teljesítik, vagy a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló – versenyengedéllyel bíró – tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával teljesítik.

3.11 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az egyes tantárgyakban felhasznált tanulmányi segédleteket a munkaközösségek a más tárgyakkal való koncentrációra tekintettel választják ki.

A 7-10. évfolyamon a kerettanterv kötelező anyagait egészében tartalmazó, a 11-12. évfolyamon az érettségi követelményekben megfogalmazott tananyagot egészében tartalmazó kiadványokat kell előnyben részesíteni.

A kiválasztott tankönyvekkel szemben támasztott követelmények:

- Igazodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, a megtanítandó tananyaghoz és a tantárgyi követelményekhez.
- Nyelvezete legyen érthető a tanulók számára.
- A képzési ciklus végéig használhassák a diákok (különös tekintettel a szöveg- és feladatgyűjteményekre, atlaszokra, szótárakra).
- Lehetőség szerint tartozzon hozzá munkafüzet, vagy a tankönyv legyen munkáltató.
- A tankönyvek álljanak rendelkezésre valamennyi évfolyam számára (teljes tankönyv-család)

Tankönyvcsalád cseréjét csak a belépő évfolyamoknál valósítjuk meg, felmenő rendszerben. Oktatási célra az intézményben az okoseszközöket (pl. internetelérésre alkalmas mobiltelefont) a pedagógus engedélyével használhatják a diákok a tanórák során, illetve a tanórán kívüli foglalkozásokon. A pedagógus a tanórai és egyéb foglalkozások ideje alatt, valamint tanulói felügyelet ellátása során a birtokában lévő mobiltelefont és egyéb digitális, infokommunikációs eszközt a neveléssel-oktatással összefüggő célokra használhatja.

3.12 Magasabb évfolyamra lépés feltételei

A magasabb évfolyamba való lépés feltétele a tananyag legalább elégséges szintű elsajátítása. Ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet, ha az elégtelen osztályzatok száma meghaladja a kettőt, a nevelőtestület engedélyével tehet javítóvizsgát. Sikertelen javítóvizsga esetén az évfolyam megismételendő.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az elméleti tanítási óráról való igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a 250 órát, illetve egy tantárgyból a tanítási órák 30 %-át, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett értesítési kötelezettségének. Az osztályozó vizsga időpontja az augusztusi vizsgaidőszak.

Az iskola köteles a szülőt értesíteni a tanköteles tanuló első igazolatlan mulasztásakor, illetve ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a 10 órát eléri. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozó vizsgát kell tennie.

A tantestület minden egyes esetet egyénként bírál el a mulasztások mennyiségét és indokait, illetve a tanuló képességeit figyelembe véve. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

3.13 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy a gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja

3.13.1 Beszámoltatás és ismeretek számonkérése

A szaktanárok minden tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások és mulasztások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket. A szaktanárok a tanulók teljesítményét tanév közben érdemjegyekkel értékelik

(1-5), félév végén osztályzatokkal minősítik (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen). Alapelveink:

- Az érdemjegyekhez és az osztályzatokhoz szóbeli értékelés társuljon.
- A félévi osztályzat értesítő lapra, az év végi, a bizonyítványba kerül.
- A szóbeli feleletek értékelésénél a nyelvi kifejezőkészség is legyen szempont.
- A tanórai aktivitást és a plusz munkát is értékeljük.
- Az érdemjegyek minimális száma lehetőség szerint félévente: a tantárgy heti óraszáma+1.
- Az egyes tantárgyak év végi osztályzása az egész tanév érdemjegyei alapján történik.
- A heti egy órában tanított tárgyaknál a szaktanár dönti el, hogy félévi értesítő osztályzatot kíván-e megállapítani, ám törekedni kell arra, hogy a diákok számonkérése és értékelése a tanév során egyenletesen történjen és a tanuló egész éves munkáját tükrözze.

A tananyag elsajátításának számonkérése történhet szóbeli, illetve írásbeli feleltetéssel. Nagyobb témakör lezárása témazáró, illetve úgynevezett „nagydolgozattal" zárul, melynek időtartama egy, maximum két tanóra lehet. (A házirend is szabályozza a dolgozatok megíratásának bejelentését, ezeknek és az írásbeli feleleteknek javítási ütemezését.)

Az év végi osztályzat megállapítására: Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér (két egész szám közé eső átlag esetén nem ezen egész számok valamelyikét kapta) a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától (nem számtani átlag!), a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

3.13.2 Az értékelés formái

Személyes, szóbeli értékelés történik

- tanítási órákon, ahol a tanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad
- a tanár megadja a tanórákon kívüli lehetőségeket is
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és az osztályzatok megállapításakor
- a fogadóórákon

- a szülői értekezleteken az osztályfőnök által
- az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményét is közvetíti a magatartás és a szorgalom jegyek kapcsán
- az osztályfőnök által a napló havi felülvizsgálatakor (pl.: a diák tanulmányi előmenetelével kapcsolatban)
- az iskola által szervezett programok értékelésekor (kirándulás, színházlátogatás, iskolai műsorok, vetélkedők stb. kapcsán)
- a tantestület előtt (szélsőséges esetekben)
- az igazgató vagy igazgatóhelyettesek által (kiemelkedő eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán)

Szöveges értékelés írásban

- a szaktanár vagy az osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények, illetve problémás tanulók)
- dicséretek illetve elmarasztalások beírása az e-krétába
- a szaktanárok dolgozatokra írott véleményei
- külső felkérésre készített minősítések, vélemények
- (gyermekvédelem, rendőrség, bíróság, pályázatok stb.)

3.13.3 Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A tanulók felkészültségének ellenőrzésére szolgál az írásbeli beszámoltatás. Ennek formái lehetnek pl.:

- *írásbeli felelet, dolgozat* (egy vagy néhány tanóra anyagából, szódolgozat)
- *dolgozat, témazáró dolgozat* (egy téma lezárásakor)
- *házi dolgozat* (megadott téma otthoni feldolgozása)
- *multimédiás számonkérés*

Az egyes tantárgyak jellegéből adódóan következik a fenti lehetőségek közüli választás. A számonkérésnek ezek a formái tanórán, illetve otthoni munka során történnek.

Az *írásbeli felelet, dolgozat* a tanuló napi felkészültségének ellenőrzésére szolgál, bármely tanítási órán alkalmazható. Súlya és időtartama egy szóbeli feleletével azonos, és így értékelése is ennek megfelelő.

Témazáró dolgozatra egy tantárgyi fejezet összefoglalása, lezárása után kerül sor. A tanulókkal legalább egy héttel korábban közölni kell, a számonkérés időpontját. Időtartama általában egy, de maximálisan is csak két tanítási óra lehet. A témazáró dolgozat súlya a tanuló értékelésében meghatározó szerepű. Az egyes munkaközösségek saját hatáskörben határozhatják meg a témazáró dolgozatok súlyozását. Erről a diákokat tanév elején informálják.

Az értékelési %-okat munkaközösségi szinten egységesen kell meghatározni, és nyilvánosságra hozni. Amennyiben egy tantárgyból a félév, illetve a tanév során a szerzett jegyek átlaga köztes értékű, a témazáró dolgozat érdemjegyei meghatározóak.

Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozat iratható, maximum három óra időtartamban. A szaktanárokkal való koordinálás az osztályfőnök feladata, aki vitatott esetben a nevelési igazgatóhelyettes intézkedését kéri.

A *házi dolgozat* az írásbeli beszámoltatás speciális formája, amelynek alkalmazása csak néhány tantárgy esetében valósul meg. Ezek terjedelme tantárgyanként, illetve témától, évfolyamtól függően változik. A házi dolgozat elkészítésnek határidejét a szaktanár határozza meg (min. 1 hét). Értékelése minden esetben osztályzattal és szöveges értékeléssel történik, és az osztályzat súlyát a szaktanár mérlegeli.

Az írásbeli munkák értékelésénél a szubjektív elemek kiszűrése érdekében törekedni kell – tantárgycsoportonként – objektív módszerek kidolgozására. Minden lehetséges esetben kell készíteni pontozási útmutatót és ezt a tanulókkal ismertetni kell. Az írásbeli munkák pontszámait a tantárgycsoportonként kialakult gyakorlatnak megfelelően kell átváltani osztályzatokra. Az értékelési %-okat munkaközösségi szinten egységesen kell meghatározni, és az érintettek számára nyilvánosságra kell hozni. Amennyiben a tantárgy jellegéből következően az írásbeli munka pontozással nem értékelhető, úgy szöveges értékelésre kerül sor. A témazáró, illetve a házi dolgozatok frontális értékelése az osztályközösség előtt történjen meg.

3.13.4 Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos határidő, dolgozatok megtekintése

Az érdemjegyeket a tanár a dolgozat kiosztása által közli a tanulókkal, magyarázatot is fűz hozzá, és rögzíti a jegyeket a naplóba az adott hét végéig, de legkésőbb a dolgozat kiosztását követően, 7 napon belül. Ezen határidő a szóbeli értékelés során szerzett jegyekre is érvényes.

Amennyiben a diák hiányzik a dolgozat, beadandó feladat stb – osztályszintű, egységes – kiosztásakor, akkor a tanuló kötelessége – dolgozatának áttekintése céljából – szólni a pedagógusnak, hogy szeretné dolgozatát megtekinteni.

A dolgozatokat a szülők is megtekinthetik – ezirányú kérésüket a szaktanár felé előre jelezve – a pedagógus által tartott fogadóórán.

3.13.5 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Célja: a tanórai anyag gyakorlása, elmélyítése, készségek kialakítása, a tanulói kreativitás fejlesztése. Ebből következik, hogy a tanulók a készségtárgyak kivételével minden tanórán kaphatnak házi feladatot, ami tantárgyaktól függően lehet szóbeli, írásbeli vagy mindkettő.

A házi feladat nem lehet öncélú, nem terhelheti fölöslegesen a tanulót.

A kötelező olvasmány az otthoni felkészülés egyik speciális fajtája. Iskolánkban ezzel kapcsolatban az a gyakorlat alakult ki, hogy a felső évesek év végén, a kezdő évfolyamok beiratkozáskor kapják meg az olvasmányok listáját. A listának tartalmaznia kell a kötelező olvasmányok ütemezését is, amit a tanmenetben fel kell tüntetni.

A szóbeli felkészülés ellenőrzése történhet egyéni (egy-egy tanuló) feleltetéssel, amit mindig osztályzattal értékelünk, illetve frontális számonkéréssel, ami nem zárja ki egy-egy tanuló feleletének osztályzattal történő értékelését.

Az írásbeli házi feladatok ellenőrzése többnyire szúrópróbaszerűen egy-egy tanuló, illetve időszakonként az egész osztály füzetének átnézésével történik. Az ellenőrzés célja az, hogy a tanár meggyőződjön arról, hogy a feladatokat önállóan meg tudták-e oldani, illetve, hogy felkészültek-e a tanórára a tanulók. Amennyiben a szaktanár azt tapasztalja, hogy a tanulók többségének a feladat túl nehéznek bizonyult, tanári irányítással közösen oldják meg azt.

A házi feladat értékelése történhet osztályzattal, egyéb jelöléssel, vagy szóban. Egyéb jelölésnél (pl.: pontozás) tisztázni kell ezek osztályzattá válásának feltételeit.

Az otthoni felkészüléshez a feladatok nehézségétől függően szóbeli instrukció adható. Alapvetően a házi feladat elkészítésének forrásai, a minden tanuló rendelkezésére álló tankönyvek, példatárak, munkafüzetek, szótárak, atlaszok.

A házi dolgozat, vagy bizonyos anyagrészek önálló feldolgozása esetén igénybe vehető a könyvtár állománya, az internet.

3.13.6 A magatartás és szorgalom minősítésének elve

Az értékelés helyi rendszerén belül a magatartás és szorgalom értékelésekor kiemelt fontosságúnak tartjuk az alábbiakat:

- segítse az iskola nevelési és oktatási céljainak elérését,
- segítse a tanuló önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre is
- az értékelés általában a tanuló iskolai tevékenységére vonatkozzon
- mindig legyen személyre szabott

A magatartás és szorgalom értékelésének módja

Az osztályfőnök összegzi az osztály és a kollégák javaslatait. Lényeges különbségek esetén az osztályfőnöki/közösségi nevelés óra keretében (különösen problémás esetekben az osztályban tanító tanárok megbeszélésén) megvitatja azokat. Végleges döntést az osztályfőnök hoz. Ha nem sikerül közös minősítést kialakítani, az osztályfőnök az osztályozó konferencia segítségét kérheti. A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és év végén minősítjük. Az év végi minősítés az egész tanévre szól.

A magatartás értékelésének szempontjai

- Megfelelés az iskolai követelményeknek

  Követelmények:

  - a házirend, az iskolai követelmények ismerete, azok betartása és betartatása
  - szükség esetén aktív kiállás a rendbontók, fegyelmezetlenek ellen, az iskolai viselkedés szabályainak megtartásáért
- A közösség és annak tagjaihoz való viszony

  Követelmények:

  - beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének elősegítése
  - aktív szerepvállalás a közösség előtt álló feladatok megoldásában
  - segítőkészség a problémák feltárásában és megoldásában
- Megfelelés az általános viselkedési normáknak

  Követelmények:

  - udvarias, figyelmes viselkedés és kulturált hangnem minden körülmények között

A magatartás minősítése

- **Példás** magatartású az a tanuló, aki az elbírálás minden szempontjának következetesen megfelel. Nincs szóbeli figyelmeztetése sem.
- **Jó** magatartású az a tanuló, aki kisebb hiányosságok, kifogások mellett felel meg. Nem részesült írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetésnél súlyosabb fegyelmező intézkedésben.
- **Változó** magatartású az a tanuló, aki nem képes a követelményeknek folyamatosan megfelelni. Nem részesült igazgatói intésben.
- **Rossz** magatartású az a tanuló, aki a követelményeknek sorozatosan nem felel meg, vagy magatartásával kapcsolatban olyan súlyos kifogás merült fel, hogy igazgatói intésben, vagy fegyelmi eljárás után büntetésben részesült.

A szorgalom értékelésének szempontjai

- A motiváltság

  Követelmények:

  - a tudás megszerzésének igénye
  - az egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény
- A tanulási folyamat

  Követelmények:

  - jó idő- és munkaszervezés
  -kötelességtudó, pontos, megbízható, önálló munkavégzés
  -fegyelmezett, aktív tanórai tevékenység
- Többletek (tanulmányi versenyek, szakkörök, pályázatok)

A szorgalom minősítése

Tantárgyi bukás esetén a szorgalom minősítése változónál jobb nem lehet.

A tanulók jutalmazásának, fegyelmezésének módjait, formáit, az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

- **Példás** a tanuló szorgalma, ha a fenti követelményeknek képességei szerint maradéktalanul megfelel.
- **Jó**, ha a követelményeket általában teljesíti, de képességei alapján néhány területen még fejlődnie kell
- **Változó**, ha nem képes a követelményeknek folyamatosan megfelelni.
- **Hanyag**, ha nem is próbál megfelelni a követelményeknek.

3.14 E-jogsi (Kresz, EÜ vizsga)

Az állam a középiskolában tanulók részére ingyenesen biztosítja a „B' kategóriás közúti járművezetői engedély megszerzéséhez a közlekedési alapismereteket és gyakorilati vizsga letételéhez szükséges ismeretek elsajátítását.[2]

A középiskolában a tanuló „B" kategóriás közúti járművezetői engedély megszerzéséhez szükséges, a tanulmányi rendszerben elérhető online közlekedési alapismereteket és elsősegélynyújtási tanfolyamon vehet részt.

A szülő, a törvényes képviselő vagy a nagykorú tanuló döntésével visszautasíthatja a képzésben való részvételt.

Amennyiben a diák – kiskorú tanuló esetén a szülő – kezdeményezi, kéri, hogy jelentkezhessen a tanfolyamra, úgy kérését az osztályfőnöke felé kell intéznie.

Csak az a diák jelentkezhet a tanfolyamra, aki megfelel a törvényi előírásoknak (pl.: megfelelő életkor betöltése).

A tanuló jelentkezését követően az osztályfőnök – a diákkal/kiskorú tanuló esetén a szülővel egyeztetve – aktualizálja a diák adatait az e-Kréta felületén. Az adatok ellenőrzését, bevitelét követően az osztályfőnök, a tanuló jelentkezését továbbítja, jelzi a vezetőségnek, vagy az E-jogsival kapcsolatos ügyek szervezésével kapcsolatban megbízott személynek. A tanulói jelentkezés jóváhagyását követően a diák megkezdheti az online tanfolyamot.

A gépjárművezetői elméleti tanfolyamon részt vevő tanulóknak – amint teljesítették az elméleti képzéseket, tanfolyamokat – az iskola a tanulmányi rendszerben elérhető online közlekedési alapismeretek elméleti vizsgát és online elsősegélynyújtó vizsgát szervez.

Az iskola a lehetőségeihez mérten – egyéb feladatainak pl.: érettségi vizsga szervezésének, kompetenciamérés lebonyolításának személyi és infrastrukturális, időbeli feltételeinek elsődleges biztosítása mellett, illetve az iskola programjainak szervezése és megvalósítása okán lefoglalt humán erőforrással történő észszerű gazdálkodás mellett – törekszik arra, hogy az iskola diákjainak kellő számú KRESZ és EÜ vizsgaalkalmat biztosítson.

Az iskola fenntartja a jogot arra, hogy saját maga határozza meg, hány alkalommal, milyen gyakorisággal, mikor és mely teremben szervez vizsgát a tanulóknak. Továbbá az iskola, illetve annak vezetősége – lehetőségeihez mérten – maga határozza meg, hogy a vizsga felügyelői,

[2] 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 30/A.§, 30/B.§ (1)

lebonyolítói feladatát, mely pedagógus vagy nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő foglalkoztatott látja el.

A meghirdetett vizsgákra a diákok az e-Kréta – erre szolgáló – felületén keresztül tudnak jelentkezni. A jelentkezésig a tanulónak önállóan teljesítenie kell a vizsgajelentkezéshez szükséges követelményeket pl.: online tanfolyam teljesítése, orvosi vizsgálaton való részvétel és az azzal kapcsolatos adminisztráció elvégzése, megfelelő idő rendelkezésre állása a követelmények teljesítése, a vizsgára történő jelentkezés előtt, mivel az adatok rendszeren belüli átfutására is gondolni kell.

3.15 Egyéni munkarend

- Egyéni munkarendet a tanuló, kiskorú tanuló esetében a szülője az Oktatási Hivataltól – kérelem és a szükséges dokumentumok kitöltésével, beküldésével tud kérni (általában június 15-ig). A kérelmet Ügyfélkapun és postai úton lehet benyújtani.
- Egyéni munkarend esetében a diák – a hatályos jogszabályok alapján[3] – osztályozóvizsgát köteles tenni félévkor és év végén, minden tantárgyból, a Pedagógiai Programban leírtak szerint.
- Amennyiben az egyéni munkarend szerint tanuló diák a féléves vizsgáit az előírt időpontig nem tudja teljesíteni, a vizsgákon nem tud megjelenni, úgy a félév vége előtt, – a vizsgái (vizsgaidőszaka) megkezdése előtt – nyújtson be egy kérelmet az igazgatónak, melyben kéri, hogy az egész éves anyagból – minden tantárgyból – a tanév végén vizsgázhasson.

3.16 Részleges igazgatói felmentés

- Az igazgató a tanulót – kiskorú tanuló esetében a gondviselő/szülő – kérelmére felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokolttá teszi.[4]
- Az igazgatói részleges felmentés – amennyiben azt a diák, az igazgatótól megkapja – csak pár óra alóli felmentésre irányulhat.
- Amennyiben a részleges felmentés hetente egyszer megtartott tanórát érint a diáknak félévkor és év végén osztályozóvizsgát kell tennie ebből a tantárgyból.
- Továbbá, ha a felmentés során érintett tantárgy óráiról a diák – a felmentésben érintett konkrét óra kivételével – egyéb ok miatt sokat hiányzik, vagyis a tananyag elsajátítását és

[3] 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 45.§ (5-6), 50.§, 54.§, 55.§ (2-3)
[4] 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 55.§ (1), (3)

átadását a tantárgyat tanító pedagógus megítélése szerint nem lehet(ett) hatékonyan végrehajtani, úgy a diák osztályozóvizsgára kötelezhető.

- Az, akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az igazgató által meghatározott időben és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról.[5]

3.17 A tanulmányok alatti vizsgák: osztályozó, különbözeti és javítóvizsgák részletes szabályai

3.17.1 Osztályozó vizsgák szabályzata

Az osztályozó vizsga lehetséges okai:

- az adott tanévet egyéni munkarend szerint végzi a diák
- más iskolából történt átvétel miatt osztályozó vizsgára kötelezett a tanuló
- hiányzásai miatt osztályozó vizsgára kötelezett a diák
- előrehozott érettségit kíván tenni a tanuló

Szabályok:

- Az osztályozóvizsgára írásban kell jelentkezni az iskolai munkaterv szerinti időpontig, az iskola által biztosított nyomtatványon.
- Ha a tanuló az osztályozóvizsgát előrehozott érettségi miatt kéri, akkor
    1. a márciusi-áprilisi (tavaszi) osztályozóvizsgára csak akkor kaphat engedélyt, ha februárban már jelentkezett az érettségi vizsgára.
    2. az őszi osztályozóvizsgára csak akkor kaphat engedélyt, ha a jelentkezésével együtt beadja az őszi érettségi vizsgára történő jelentkezési kérvényét is.
- Az áprilisi, illetve őszi vizsgaidőszakon kívüli osztályozóvizsgát nem lehet előrehozott érettségi szándékkal kérni.
- Egyéb esetekben az áprilisi, illetve őszi vizsgaidőszakon kívüli osztályozó vizsgát az igazgató rendelheti el.
- Egy napon 1 diák számára legfeljebb 3 osztályozóvizsga szervezhető. (*A három vizsga lehet pl.: 2 írásbeli vizsga és 1 szóbeli vizsga vagy 3 szóbeli vizsga vagy 3 írásbeli vizsga vagy 2 szóbeli és 1 írásbeli vizsga. Emellett egy napon akár 3 különböző tantárgyból is tehető osztályozóvizsga.)*

[5] 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 55.§ (3)

- Az idegen nyelvi szintek megfeleltetése miatt – angol nyelv kivételével – a sikeres középfokú komplex B2 vizsga megfelel az osztályozó vizsgák követelményeinek.
- Angol nyelvből a sikeres C1-es szintű komplex nyelvvizsga felel meg az osztályozó vizsga követelményeinek.
- A szóbeli felelet előtt legalább 30 perc felkészülési időt kell biztosítani az idegen nyelv kivételével
- Az osztályozó vizsgák dokumentálására központi, személyre szóló nyomtatvány szolgál, amely az adminisztrációs irodán található. Ehhez a dokumentumhoz csatolni kell a vizsga írásbeli dolgozatát és a szóbeli felkészülési lapot, amennyiben ilyet a vizsgázó készít. Ugyancsak csatolandó a vizsgához készített értékelési lap.
- Az osztályozó vizsgák anyaga az irattári szabályzat szerint selejtezhető.
- Az osztályozó vizsgák dokumentálása a jegyzőkönyvek alapján történik a törzslapban és a bizonyítványban, E-krétában.
- A törzslapon, a bizonyítványban és az e-Kréta naplójában azonos módon a jegy dokumentálandó a következő záradékkal:
  (Tantárgy neve) tantárgyból *(osztályozó vizsga jegyzőkönyvének dátuma)* osztályozó vizsgát tett. Érdemjegye *(az évfolyam száma)* évfolyamon *(a jegy betűvel, majd mögötte zárójelben számmal)*.
  Keltezés *(az osztályozó vizsga dátuma)* Osztályfőnök aláírása
- Az osztályozó vizsga dokumentálását a jegyzőkönyv lezárását követő öt munkanapon belül el kell végeznie az osztályfőnöknek.

3.17.2 Az osztályozó vizsgák értékelése

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	-
Arány az értékelésnél	100%	-

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	81%-tól
Jó (4)	66%-80%
Közepes (3)	51%-65%
Elégséges (2)	41%-50%
Elégtelen (1)	0%-40%

ANGOL NYELV

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	60%	40%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 20%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	85%-tól
Jó (4)	70%-84%
Közepes (3)	55%-69%
Elégséges (2)	40%-54%
Elégtelen (1)	0%-39%

BIOLÓGIA

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	67%	33%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 10%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	90%-tól
Jó (4)	75%-89%
Közepes (3)	50%-74%
Elégséges (2)	35%-49%
Elégtelen (1)	0%-34%

DIGITÁLIS KULTÚRA

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	----
Arány az értékelésnél	100%	----

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	85%-tól
Jó (4)	70%-84%
Közepes (3)	50%-69%
Elégséges (2)	30%-49%
Elégtelen (1)	0%-29%

ÉNEK-ZENE

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	50%	50%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 20%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	80%-tól
Jó (4)	65%-79%
Közepes (3)	50%-64%
Elégséges (2)	30%-49%
Elégtelen (1)	0%-29%

FIZIKA

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	75%	25%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 10%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	85%-tól
Jó (4)	70%-84%
Közepes (3)	50%-69%
Elégséges (2)	30%-49%
Elégtelen (1)	0%-29%

FRANCIA NYELV

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	60%	40%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 20%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	81%-tól
Jó (4)	66%-80%
Közepes (3)	51%-65%
Elégséges (2)	41%-50%
Elégtelen (1)	0%-40%

FÖLDRAJZ

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	67%	33%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 10%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	80%-tól
Jó (4)	65%-79%
Közepes (3)	50%-64%
Elégséges (2)	30%-49%
Elégtelen (1)	0%-29%

KÉMIA

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	67%	33%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 20%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	90%-tól
Jó (4)	75%-89%
Közepes (3)	50%-74%
Elégséges (2)	35%-49%
Elégtelen (1)	0%-34%

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

IRODALOM
A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	50%	50%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 20%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	80%-tól
Jó (4)	65%-79%
Közepes (3)	50%-64%
Elégséges (2)	30%-49%
Elégtelen (1)	0%-29%

MAGYAR NYELV
A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	50%	50%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 20%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	80%-tól
Jó (4)	65%-79%
Közepes (3)	50%-64%
Elégséges (2)	30%-49%
Elégtelen (1)	0%-29%

MATEMATIKA

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	75%	25%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 10%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	85%-tól
Jó (4)	70%-84%
Közepes (3)	50%-69%
Elégséges (2)	30%-49%
Elégtelen (1)	0%-29%

MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	-
Arány az értékelésnél	100%	-

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	80%-tól
Jó (4)	65%-79%
Közepes (3)	50%-64%
Elégséges (2)	30%-49%
Elégtelen (1)	0%-29%

MŰVÉSZETEK

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	-
Arány az értékelésnél	100%	-

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	80%-tól
Jó (4)	65%-79%
Közepes (3)	50%-64%
Elégséges (2)	30%-49%
Elégtelen (1)	0%-29%

NÉMET NYELV

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	50%	50%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 20%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	81%-tól
Jó (4)	66%-80%
Közepes (3)	51%-65%
Elégséges (2)	41%-50%
Elégtelen (1)	0%-40%

OLASZ NYELV

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	50%	50%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 20%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	81%-tól
Jó (4)	66%-80%
Közepes (3)	51%-65%
Elégséges (2)	41%-50%
Elégtelen (1)	0%-40%

OROSZ NYELV

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	50%	50%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 20%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	81%-tól
Jó (4)	66%-80%
Közepes (3)	51%-65%
Elégséges (2)	41%-50%
Elégtelen (1)	0%-40%

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	-
Arány az értékelésnél	100%	-

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	80%-tól
Jó (4)	65%-79%
Közepes (3)	50%-64%
Elégséges (2)	30%-49%
Elégtelen (1)	0%-29%

TESTNEVELÉS

A vizsga részei:

	Gyakorlati
Időtartam	60 perc
Arány az értékelésnél	100%

Követelmény: évfolyamnak megfelelően

- tanult labdajátékból 2 feladat végrehajtása : 2 x 5 pont;
- atlétikából 1 ugrószám, 1 dobószám bemutatása: 2 x 5 pont;
- tornából talajtorna elemek, 1 szeren elemek bemutatása: 2 x 5 pont;
- 60 m síkfutás (idő alapján meghatározott pontrendszer): 5 pont,
- 600m síkfutás vagy Cooper-teszt választhatóan: 5 pont;
- fekvőtámasz vagy bordásfalon lábemelés vagy kötélmászás: 5 pont;
- ötös ugrás vagy szlalom labdavezetés: 5 pont
-

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	80%-tól
Jó (4)	60%-79%
Közepes (3)	40%-59%
Elégséges (2)	20%-39%
Elégtelen (1)	0%-19%

TÖRTÉNELEM

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	15 perc
Arány az értékelésnél	50%	50%

Mindkét részben az adott résznek legalább a 10%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgához.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	81%-tól
Jó (4)	66%-80%
Közepes (3)	51%-65%
Elégséges (2)	41%-50%
Elégtelen (1)	0%-40%

VIZUÁLIS KULTÚRA

A vizsga részei:

	Írásbeli	***Szóbeli***
Időtartam	60 perc	-
Arány az értékelésnél	100%	-

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	80%-tól
Jó (4)	65%-79%
Közepes (3)	50%-64%
Elégséges (2)	30%-49%
Elégtelen (1)	0%-29%

3.17.3 Különbözeti vizsgák értékelése

A különbözeti vizsga lehetséges okai:

- A tanuló középszintű tanulmányi csoportból emelt szintű csoportba szeretne átkerülni.
- Más iskolából átvett diák az eltérő haladási ütem miatt a számára elmaradt tananyagrészekből számol be.

A különbözeti vizsgák tantárgyi vizsga részei és beszámítási arányai megegyeznek az osztályozó vizsgákéval.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Megfelelt	50%
Nem felelt meg	-49%

Mind az írásbeli mind a szóbeli vizsgarésznél legalább 20%-ot teljesíteni kell, hogy sikeres lehessen a vizsga. (Ahol nincs szóbeli vizsgarész, ott a gyakorlati vagy írásbeli vizsgarésznél kell: a megfelelt %-os határt elérni.)

3.17.4 Javítóvizsgák értékelése

A javítóvizsgák tantárgyi vizsga részei és beszámítási arányai megegyeznek az osztályozóvizsgákéval.

A vizsga értékelése:

	%-os határok
Jeles (5)	91%-tól
Jó (4)	81%-90%
Közepes (3)	61%-80%
Elégséges (2)	41%-60%
Elégtelen (1)	0%-40%

Mind az írásbeli mind a szóbeli vizsgarésznél legalább 20%-ot teljesíteni kell, hogy sikeres lehessen a vizsga. (Ahol nincs szóbeli vizsgarész, ott a gyakorlati vagy írásbeli vizsgarésznél kell: a megfelelt %-os határt elérni.)

3.18 A kétszintű érettségi vizsgára felkészítő foglalkozások és minősítésük

A gimnázium feladatának tartja, hogy a tanulók számára választásuk szerint valamennyi – a pedagógiai programban szereplő – tantárgyból felkészítést biztosítson a közép- és az emelt szintű érettségi vizsgára. A 11-12. évfolyam közép- és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő foglalkozásaira (amelyek tanulói órakeretét a 11-12. évfolyam szabadon választható órái biztosítják) való jelentkezés *Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórák* c. fejezetben leírtak szerint történik.

Az érettségi vizsgára felkészítő foglalkozások szabadon választhatók, az ott nyújtott teljesítményt minden esetben osztályzattal (1-5) értékeljük. Az elégtelen minősítés javító vizsgát, illetve sikertelen javító vizsga esetén az évfolyam megismétlését vonja maga után.

Azon tantárgyak esetében, amelyek alaptantervi képzése még párhuzamosan folyik az érettségire felkészítő emelt szintű órákkal, ott egy tantárgynév alatt történik az oktatás és értékelés, tehát a diák egy osztályzatot kap, melyet az alapórán és az érettségire felkészítő emelt szintű órán szerzett érdemjegyek együttesen határoznak meg.

Azon tantárgyak esetében, ahol az alaptantervi képzés már befejeződött, és az adott évfolyamon már csak az érettségi felkészítő emelt szintű foglalkozások jelentik a tantárgy oktatását, az itt megszerzett érdemjegyek alapján kapja a tanuló az év végi osztályzatát (1-5).

3.19 A középszintű érettségi vizsga témakörei

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

1. A család, a családi szocializáció
2. A család gazdálkodása és pénzügyei
3. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás
4. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem
5. A magyar állam intézményei
6. Az állam gazdasági szerepvállalása
7. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése
8. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem
9. Bankrendszer, hitelfelvétel
10. Vállalkozás és vállalat

ANGOL

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. Környezetünk
4. Az iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány és technika
10. Gazdaság

BIOLÓGIA

I. Bevezetés a biológiába

1. A biológia tudománya
2. Az élet jellemzői
3. Fizikai, kémiai alapismeretek

II. Egyed alatti szerveződési szint

1. Szervetlen és szerves alkotóelemek
2. Az anyagcsere folyamatai

3. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)

III. Az egyed szerveződési szintje

1. Nem sejtes rendszerek
2. Sejtes rendszerek
3. Többsejtű eukarióták
4. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak

IV. Az emberi szervezet

1. Homeosztázis, rendszerszemlélet
2. Kültakaró
3. A mozgás
4. A táplálkozás
5. A légzés
6. Az anyagszállítás
7. A kiválasztás
8. A szabályozás
9. Szaporodás és egyedfejlődés

V. Egyed feletti szerveződési szintek

1. Populáció
2. Életközösségek (élőhelytípusok)
3. Bioszféra
4. Ökoszisztéma
5. Környezet- és természetvédelem
6. Fenntarthatóság

VI. Öröklődés, változékonyság, evolúció

1. Molekuláris genetika
2. Mendeli genetika
3. Evolúció
4. A bioszféra evolúciója

DIGITÁLIS KULTÚRA

Szövegszerkesztés

- A szövegszerkesztő használata
- Szövegjavítási funkciók
- Szövegszerkesztési alapok

- Táblázatok és objektumok a szövegben

Vizuális elemek

- Számítógépes grafika és képszerkesztés
  (Grafika, rasztergrafika, vektorgrafika, képek feldolgozása)
- Bemutatókészítés

Táblázatkezelés

- A táblázatkezelő használata
- A táblázat szerkezete
- Adatok a táblázatokban
- Táblázatformázás
- Diagramok és egyéb objektumok

Adatbázis-kezelés

- Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
- Az adatbázis szerkezete és kialakítása
- Adatbázis-kezelési műveletek

Algoritmizálás és programozás

- Algoritmizálás
- Adatmodellezés
- A programozás eszközei (programozási nyelv, programfejlesztés és környezet)

ÉNEK-ZENE

1. *Reprodukálás*

Éneklés

- Népzene
- Műzene
  Középkor, Reneszánsz, Barokk, Bécsi klasszika, Romantika, 19-20. század fordulója, 20. századi kortárs zene
- Zeneelmélet
- Lapról olvasás

Műelemzés

- Népzene
- Műzene
  Középkor, Reneszánsz, Barokk, Bécsi klasszika, Romantika, 20. századi kortárs zene

2. *Befogadás*

Zenetörténet

- Népzene
- Műzene
- *Középkor, Reneszánsz, Barokk, Bécsi klasszika, Romantika, 19-20. század fordulója, 20. századi kortárs zene*

Zenefelismerés

- Népzene
- Műzene

Zeneelmélet

Dallamírás

3. *Zenei alkotótevékenység*

Dallamalkotás

FIZIKA

I. Mozgás, egyensúly

1. Egyszerű mozgások
2. Összetett mozgások
3. Ismétlődő mozgások
4. Dinamika, a közlekedés és sportolás fizikája
5. Gépek

II. Energia, munka, hő

1. Munka, energia
2. A melegítés és hűtés következményei

III. Víz, levegő, környezet

1. Víz, levegő
2. Környezet

IV. Elektromosság

1. Szikrák, villámok
2. Elektromosság a környezetünkben
3. Generátorok és motorok

V. Hullámok, kommunikáció, fény

1. A hullámok szerepe a kommunikációban

2. Képek és látás

VI. Atomfizika, magfizika

1. Az atomok és a fény
2. Az atommag szerkezete

VII. Világegyetem megismerése

1. A gravitációs mező
2. Csillagászat

VIII. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

1. A fizikatörténet jelentősebb személyei
2. Felfedezések, találmányok, elméletek
3. A jelen kihívásai

FÖLDRAJZ

I. Tájékozódás a földrajzi térben

1. A térkép
2. Tájékozódás a térképen és a térképpel
3. Távérzékelés és térinformatika

II. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben

1. A világegyetem
2. A Nap és kísérői
3. A Föld és mozgásai
4. Az űrkutatás

III. A geoszférák földrajza

A kőzetburok földrajza

1. A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői
2. A kőzetlemezek és mozgásaik következményei
3. A hegységképződés
4. A kőzetburok építőkövei, az ásványkincsek
5. A Föld nagyszerkezeti egységei

A levegőburok földrajza

1. A légkör anyaga és szerkezete

2. A levegő felmelegedés
3. A levegő mozgása
4. Felhő- és csapadékképződés
5. Az időjárás és az éghajlat
6. A légszennyezés következményei

A vízburok földrajza

1. A vízburok tagolódása, tulajdonságai és mozgásai
2. A felszíni vizek
3. A felszín alatti vizek
4. A vízburok mint gazdasági erőforrás

IV. A geoszférák kölcsönhatásai, a földrajzi övezetesség

1. A földfelszín formálódása
2. A külső erők felszínformáló tevékenysége
3. A talaj
4. A geoszférák közötti kapcsolatok
5. A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
6. A vízszintes földrajzi övezetesség
7. A függőleges földrajzi övezetesség
8. A geoszférák fejlődése a múltban, földtörténet

V. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században

1. A népesség földrajzi jellemzői
2. Településtípusok, urbanizáció

VI. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig

1. A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
2. Integrációs folyamatok
3. A globalizáció
4. A monetáris világ

VII. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában

1. A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai
2. Magyarország természeti adottságai

3. Magyarország társadalmi jellemzői
4. A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
5. Hazánk tájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
6. A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
7. Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
8. Magyarország környezeti állapota
9. Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

VIII. Európa földrajza

1. Európa általános természetföldrajzi képe
2. Európa általános társadalomföldrajzi képe
3. Az Európai Unió

Európa regionális földrajza

1. Egyesült Királyság
2. Franciaország
3. Németország

Fejlett gazdaságú országok Európa közepén és északi részén

1. Az Alpok országai
2. Észak-Európa országai

Dél-Európa országai

1. Olaszország

Kelet-Közép-, Kelet- és Délkelet-Európa országai

1. A Visegrádi Együttműködés országai (Csehország, Lengyelország, Szlovákia)
2. Keleti szomszédaink (Románia, Ukrajna)
3. Délszláv államok
4. Oroszország

IX. Európán kívüli kontinensek földrajza

1. A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe

Ázsia földrajza

1. Ázsia általános földrajzi jellemzői
2. Ázsia regionális földrajza
    a) Kína
    b) Japán

c) India
d) Délkelet-Ázsia
e) Délnyugat-Ázsia

Ausztrália és Óceánia földrajza

A sarkvidékek földrajza

Afrika földrajza

1. Afrika általános földrajzi jellemzői
2. Afrika regionális földrajza

Amerika földrajza

1. Amerika általános földrajza

Amerika regionális földrajza

1. Amerikai Egyesült Államok
2. Latin-Amerika

X. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái

1. A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
2. Demográfiai és urbanizációs problémák
3. Élelmezés és egészség
4. A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
5. A környezet- és a természetvédelem feladatai, a globális béke fenntartása

FRANCIA

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. Környezetünk
4. Az iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány és technika
10. Gazdaság

KÉMIA

I. Általános kémia

1. Atomszerkezet
2. Kémiai kötések
3. Molekulák, összetett ionok
4. Anyagi halmazok
5. Kémiai átalakulások

II. Szervetlen kémia

1. Hidrogén
2. Nemesgázok
3. Halogénelemek és vegyületeik
4. Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
5. A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
6. A széncsoport elemei és vegyületeik
7. Fémek

III. Szerves kémia

1. A szerves vegyületek általános jellemzői
2. Szénhidrogének
3. Halogéntartalmú szerves vegyületek
4. Oxigéntartalmú szerves vegyületek
5. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
6. Szénhidrátok
7. Fehérjék
8. Nukleinsavak
9. Műanyagok
10. Energiagazdálkodás

IV. Kémiai számítások

1. Az anyagmennyiség
2. Gázok
3. Oldatok, elegyek, keverékek
4. Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban
5. Termokémia
6. Kémiai egyensúly
7. Kémhatás

8. Elektrokémia

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

MAGYAR NYELV

I. Kommunikáció

II. A magyar nyelv története

III. Ember és nyelvhasználat

IV. A nyelvi rendszer

V. A szöveg

VI. A retorikai alapjai

VII. Stílus és jelentés

VIII. Digitális kommunikáció

IRODALOM

I. Szerzők, művek

1. Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők. (10 kötelező szerző)
2. Szerzők, művek korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők
3. Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők
4. Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból
5. Művek a kortárs magyar irodalomból
6. Művek a világirodalomból
7. Színház és dráma
8. Irodalom határterületei VAGY regionális kultúra

Értelmezési szintek, megközelítések

- Témák, motívumok, toposzok
- Műfajok, poétika
- Korszakok, stílustörténet
- Irodalomtörténet

MATEMATIKA

I. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

1. Halmazok

2. Matematikai logika
3. Kombinatorika
4. Gráfok

II. Számelmélet, algebra

1. Alapműveletek
2. A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
3. Racionális és irracionális számok
4. Valós számok
5. Hatvány, gyök, logaritmus
6. Betűkifejezések
7. Arányosság
8. Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek
9. Középértékek, egyenlőtlenségek

III. Függvények, az analízis elemei

1. A függvény
2. Egyváltozós valós függvények
3. Sorozatok
4. Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei

IV. Geometria, koordinátageometria, trigonometria

1. Elemi geometria
2. Geometriai transzformációk
3. Síkbeli és térbeli alakzatok
4. Vektorok síkban és térben
5. Trigonometria
6. Koordinátageometria
7. Kerület, terület
8. Felszín, térfogat

V. Valószínűségszámítás, statisztika

1. Leíró statisztika
2. A valószínűségszámítás elemei

NÉMET

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom

3. Környezetünk
4. Az iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány és technika
10. Gazdaság

OLASZ

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. Környezetünk
4. Az iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány és technika
10. Gazdaság

OROSZ

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. Környezetünk
4. Az iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány és technika
10. Gazdaság

TESTNEVELÉS

I. Elméleti ismeretek

1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, céljai, feladatai: magyar sportsikerek
2. A harmonikus testi fejlődés
3. A testmozgás, a sport szerepe az egészségtudatos magatartás kialakításában és a személyiség fejlesztésében
4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben
5. Gimnasztikai ismeretek
6. Atlétika
7. Torna
8. Zenés-táncos mozgásformák
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelési és sportjátékok
12. Alternatív környezetben űzhető sportok és mozgásformák

II. Gyakorlati ismeretek

1. Gimnasztika
2. Atlétika
   - Futások
   - Ugrások
   - Dobások
3. Torna
   - Talajtorna
   - Szekrényugrás
   - Felemáskorlát
   - Gerenda
   - Ritmikus gimnasztika
   - Gyűrű
   - Nyújtó
   - Korlát
   - Aerobik
4. Küzdősportok, önvédelem
5. Úszás

6. Testnevelési- és sportjátékok
    - Kézilabdázás
    - Kosárlabdázás
    - Labdarúgás
    - Röplabdázás

TÖRTÉNELEM

Az ókor

- Az athéni államszervezet és működése a demokrácia virágkorában
- A görög és a római építészet
- A zsidó monoteizmus
- A kereszténység kialakulása, tanai, elterjedése

Középkor

- Mohamed tanításai és a Korán; Az arab hódítás és feltartóztatása Európában
- Az uradalom, a földbirtokosok és jobbágyok kötelességei és jogai
- A középkori város és lakói, a város kiváltságai, a céhek, a helyi és távolsági kereskedelem
- Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer, a szerzetesség Európában és az Árpád-kori Magyarországon
- Román, gótikus és reneszánsz építészet – európai és magyar példák
- A honfoglalás okai és menete, a kalandozások/támadó hadjáratok
- Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége, a földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet
- IV. Béla uralkodása: tatárjárás és újjáépítés
- Az Aranybulla legfontosabb elemei
- A királyi hatalom újbóli megszilárdítása Anjou I. Károly idején, a visegrádi királytalálkozó
- Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János és Hunyadi Mátyás törökellenes harcai
- Hunyadi Mátyás: a központosított királyi hatalom, jövedelmek és kiadások, birodalomépítő tervek

A kora újkor

- A portugál és spanyol felfedezések, a korai kapitalizmus (árforradalom, manufaktúrák, bankok és tőzsde, a jobbágyrendszer átalakulása)
- A reformáció, a protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése Európában és Magyarországon
- Az ellenreformáció, a katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon
- A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás
- Az ország három részre szakadása; a várháborúk (1541–1568)
- Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete
- A Rákóczi-szabadságharc okai, céljai, fordulópontjai és a szatmári béke
- Magyarország újranépesülése és újranépesítése
- A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése
- A felvilágosodás államelméletei; az Emberi és polgári jogok nyilatkozata
- Mária Terézia és II. József reformjai

Az újkor

- Új eszmék: liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus
- ipari forradalom első hulláma: textilipar, közlekedés, gyáripar
- A reformkor fő kérdései (a magyar nyelv ügye, a jobbágykérdés, a polgári alkotmányosság kérdése), Széchenyi és Kossuth programja és vitája
- A pesti forradalom és az áprilisi törvények
- A szabadságharc főbb eseményei: harc a dinasztiával és a nemzetiségekkel, tavaszi hadjárat. Függetlenségi nyilatkozat, a szabadságharc leverése
- Az ipari forradalom második hulláma: kutatás és fejlesztés, közlekedés, vegyipar, gépipar, elektronika – a világban és Magyarországon Gazdasági kiegyezés és állami gazdaságpolitika a dualista Magyarországon
- A szocializmus eszméje (marxizmus)
- A polgári nemzetállam jellemzői, alkotmányosság és jogegyenlőség Németország, az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország példáján
- A kiegyezés okai, a közös ügyek, a magyar államszervezet
- Etnikai viszonyok, zsidó emancipáció, cigányok/romák Magyarországon a dualizmus korában

A világháborúk kora

- A háború jellemzői, hadviselő felek – Magyarország részvétele a háborúban

- A forradalmi átalakulás kísérlete, tanácsköztársaság, ellenforradalom Magyarországon 1918–1920-ban
- A trianoni békediktátum születése, tartalma és következményei
- A nemzetiszocialista Németország
- A kommunista Szovjetunió
- Politikai és gazdasági konszolidáció Magyarországon az 1920-as években
- Oktatás és kultúrpolitika Magyarországon
- A második világháború kitörése, hadviselő felek, a világháború jellemzői (háborús bűnök, polgári célpontok és lakosság elleni erőszak, hátország, ellenállás)
- A területi revízió lépései, az ország hadba sodródásának folyamata
- A zsidóság jogfosztásának folyamata és a holokauszt Európában és Magyarországon
- Német megszállás, nyilas diktatúra – a hadszíntérré vált ország, deportálások a Szovjetunióba

A hidegháború kora

- A szovjet–amerikai szembenállás, a két Németország létrejötte, a két világrend jellemzői
- Németország újraegyesítése, a Szovjetunió felbomlása, a kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában
- A Rákosi-diktatúra: a pártállam, a terror, egyházüldözés, koncepciós perek, államosítás és kollektivizálás, erőltetett iparosítás, propaganda és mindennapok a diktatúra idején
- A forradalom okai és céljai a kormánypolitika változásai, a szabadságharc és leverése, a megtorlás
- A pártállam, a téeszesítés, a tervgazdaság, a kultúrpolitika, az elnyomás változó formái – a kádári alku
- A rendszerváltoztatás (1989–1991) A piacgazdaságra való áttérés, gazdasági szerkezetváltás, privatizáció, a külföldi tőke szerepe, a külkereskedelem átalakulása

A jelenkor

- Az Európai Unió főbb szervei és működésük
- Demográfiai változások, a népmozgások irányai a világban és Magyarországon 1945-től napjainkig

- Az Alaptörvény, a hatalmi ágak és intézményeik, az önkormányzatok és a választási rendszer
- A határon túli magyarok helyzete napjainkban (demográfia, asszimiláció, autonómia, oktatás)
- A magyarországi nemzetiségek és a cigányság helyzete napjainkban (demográfia, kisebbségi jogok, oktatás)

VIZUÁLIS KULTÚRA

I. ALKOTÁS

Vizuális eszközök

- Vizuális nyelv
- Technikák

Tevékenységszintek

- Ábrázolás, látványértelmezés
- Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás

II. BEFOGADÁS

Vizuális eszközök

- Megjelenítés sajátosságai
- Technikák

Tevékenységterületek

- Vizuális kommunikáció
- Tárgy- és környezetkultúra
- Kifejezés és képzőművészet

3.20 Előrehozott érettségi

Előrehozott érettségit tehetnek a diákok a következő tantárgyakból:

1) Idegen nyelvek (első és második idegen nyelv is)

Idegen nyelvekből a jogszabálynak megfelelően a középiskolai tanulmányok befejező tanévét megelőző második tanév május-júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban tehetnek a diákok előrehozott érettségit. Az érettségire bocsátás feltétele, hogy a tárgyból osztályozó vizsgával a tanuló szerezze meg a szükséges év végi érdemjegyeit. (Az osztályozó vizsgák rendjét a Pedagógiai Program szabályozza.)

2) Egyéb tantárgyak: kémia, fizika, biológia, földrajz, vizuális kultúra, ének-zene, digitális kultúra.

- Előrehozott érettségi tehető a 11. évfolyam őszi érettségi vizsgaidőszakától kémiából, fizikából, biológiából, földrajzból, vizuális kultúrából, ének-zenéből.
- Előrehozott érettségi tehető digitális kultúrából a 12. évfolyam őszi érettségi időszakában.

Mert ezen tantárgyak tanítása a középiskola helyi tanterve szerint a tanulmányok befejező tanévét megelőző tanévek valamelyikében lezárult.

3.21 A tanulók fizikai méréséhez szükséges módszerek

A mérés célja:

A tanulók fizikai állapotának: erő, gyorsaság, állóképesség és ügyesség mérése évente két alkalommal, ősszel és tavasszal.

A mérés tartalmi elemei:

- futások: Cooper, 600 ill. 800 m és 60 m-es síkfutás
- ugrás: ötösugrás
- erő: kötélmászás ill. függeszkedés, fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás és bordásfalon lábemelés
- ügyesség: szlalom labdavezetés

Az eredményeket méterben és másodpercben mérjük. A leányok és a fiúk teljesítményét külön táblázat alapján értékeljük.

A mérések lebonyolítása:

A futószámokat kimért pályán közeli köztéri parkban, a többi számot a tornateremben végezzük el.

A mérések értékelése:

Az elért eredmény minden mérésnél ponttáblázat alapján pontot ér. Az eredmények a munkaközösség által kialakított táblázat segítségével behelyettesíthetők. A szintek a következők:

- 5 pont jeles szint
- 4 pont jó szint
- 3 pont közepes szint
- 2 pont elégséges szint
- 1 pont elégtelen szint
- 0 pont gyenge

+ pontok járnak a jobb eredményekért

A 8 mérés összesítése alapján:

- 36 – 40 pont jeles (40 pont felett kiváló)
- 29 – 35 pont jó
- 23 – 28 pont közepes
- 18 – 22 pont elégséges
- 17 pont alatt gyenge

A felmérésekre előzetesen felkészítjük tanulóinkat. A szintrendszert a mérések előtt ismertetjük a tanulókkal. A tanulókkal ismertetjük elért pontszámukat, így tisztában vannak képességeikkel. Megtudják, mely szám, vagy számokból kell fejlődniük. Az eredményeket nyilvántartjuk, így a 4 ill. a 6 év során figyelemmel kísérhetik saját fejlődésüket.

Az országos felmérési ajánlásokban is szerepelnek ezek a gyakorlatok, egy-két esetben változtattunk. Összességében több feladatot végeztetünk így átfogóbb képet kapunk tanulóink fizikai állapotáról.

3.22 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók megismertetése a településen élő nemzetiségek kultúrájával

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók számára is fontos, hogy megismerkedjenek a településen élő nemzetiségek történetével, kultúrájával, hagyományaival. Ezek az ismeretek nagymértékben hozzájárulnak a tanulók szociális kompetenciáinak javításához. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk a Székesfehérváron és a környékén élő nemzetiségek történelmének, kultúrájának, hagyományainak megismerésére. Székesfehérváron több nemzetiségnek is van önkormányzata (pl.: német, örmény, roma, szerb, ukrán)

A nemzetiségek kultúrájának és hagyományainak megismerésére osztályfőnöki/közösségi nevelés, ének-zene, vizuális kultúra, művészetek órákon lehetőséget biztosítunk.

A nemzetiségek történelmének oktatása főleg a történelem órákon a kapcsolódó tananyag során kerül elő: a magyarországi németek története a 18-20. században; az örmény genocídium; a roma holokauszt. Továbbá a kezdő osztályoknak a történelem szakosok szerveznek városismereti foglalkozást, ill. a 11.-es történelem fakultációra járóknak választható téma a honismereti projekten belül a környék nemzetiségeinek története, épített öröksége, kulturális hagyományai.

4 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE, FELÜLVIZSGÁLATA, MÓDOSÍTÁSA, NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

A Pedagógiai Program felülvizsgálatára sort kell keríteni a következő esetekben:

- törvényi szabályozás megváltozása
- az iskola oktatási szerkezetének alapvető változása
- a tantestület 60 %-a kéri a felülvizsgálat elvégzését.

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehetnek:

- Diákönkormányzat
- Szülői szervezet

A módosító javaslatokról a végső döntést a tantestület hozza meg.

A Pedagógiai Program tartalma nyilvános. Egy-egy példányát el kell helyezni a tanári szobában, az iskolai könyvtárban és az igazgatói irodában, az iskola honlapján nyilvánosságra kell hozni. A Pedagógiai Programmal kapcsolatban érdeklődőknek az iskola igazgatója ad felvilágosítást (erről bővebben az intézmény SZMSZ-e rendelkezik).

5 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1.) A diákönkormányzat nyilatkozata

2.) Az iskola szülői szervezetének nyilatkozata

3.) A nevelőtestület elfogadása

Nyilatkozat

A Székesfehérvári Vasvári Pál Gimnázium Diákönkormányzata képviseletében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program kapcsán véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

Székesfehérvár, 2026. 07. 22.

.....

Diákönkormányzat Elnöke

Nyilatkozat

A Székesfehérvári Vasvári Pál Gimnázium Szülői Szervezete, képviselete és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program kapcsán véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

Székesfehérvár, 2026. 07. 22.

.....

Szülői Szervezet Elnöke

Határozat

A Székesfehérvári Vasvári Pál Gimnázium nevelőtestülete az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását elfogadta.

A tervezett felülvizsgálat időpontja: 2026-2027-ös tanév.
A dokumentum érvényessége: 2026. 09. 01-től.
Székesfehérvár, 2026. 07. 22.

.....

Tamás Renáta
igazgató

SZÉKESFEHÉRVÁRI VASVÁRI PÁL GIMNÁZIUM